

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D. a soudců Mgr. Václava Trajera a JUDr. Petra Černého, Ph.D. v právní věci **žalobce: Společnost ochránců životního prostředí**, IČ 71201122, se sídlem Nerudova 34, Litoměřice, zastoupeného Mgr. Vitem Brožkem, advokátem se sídlem Slavíkova 23/1568, Praha 2, proti **žalovanému: Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební č.p. 3118/48, Ústí nad Labem, za účasti **osob zúčastněných na řízení: 1. Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, IČ 67010041, se sídlem Cejl 48/50, Brno, **2. Občanské sdružení Konipas**, IČ 26988224, se sídlem Němčí 2, Malečov, **3. Ústecký kraj**, IČ 70892156, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, **4. Ředitelství silnic a dálnic ČR**, IČ 65993390, se sídlem Na Pankráci 56, Praha 4, zastoupené JUDr. Jiřím Hartmannem, advokátem v Advokátní kanceláři Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, se sídlem Sokolovská 49, Praha 8, **5. Obec Velemín**, IČ 00264601, se sídlem Velemín 96, **6. Obec Řehlovice**, IČ 00266981, se sídlem Řehlovice 1, **7. Obec Vchynice**, IČ 00554847, se sídlem Vchynice 46, a **8. ČEZ, a.s., Elektrárna Ledvice**, IČ 452746649, se sídlem Bílina 141, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20.4.2012, č.j. 82/UPS/2012-20, JID 55041/2012/KÚÚK,

t a k t o :

- I.** Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 20.4.2012, č.j. 82/UPS/2012-20, JID 55041/2012/KÚÚK, se **zrušuje pro vadu řízení** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 10 200,- Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se v žalobě podané v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20.4.2012, č.j. 82/UPS/2012-20, JID 55041/2012/KÚÚK, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Lovosice, odboru stavebního úřadu a územního plánování ze dne 21.12.2011, č.j. 8086-317/2011-OST 61/2011, kterým bylo postupem podle zák. č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní infrastruktury, rozhodnuto podle § 79 a § 92 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“) a ust. § 9 vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření, o umístění a povolení staveb Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice – Řehlovice, A 101 Hlavní trasa km 60,460-61,100+62,300-64,690, A 113 MÚK Řehlovice, A 128 Přeložka silnice II/25830, A 129 Přeložka silnice III/25829, A 130 Přeložka silnice III/25828, A 131 Přeložka silnice III/25832, A 158 Polní cesta Žim – Řehlovice, A 161 Polní cesta v Kampeličce, A 162 Polní cesta u Záhořského potoka, A 184 Dopravní opatření, A 191 Oplocení dálnice, A 213 Dálniční most přes Záhořský potok, A 215 Dálniční most přes silnici č. III/25829 Žim – Řehlovice, A216 Dálniční most přes Žimský potok, A 217 Dálniční most přes silnici č. III/2832 Habrovany Řehlovice, A 218 Dálniční most na MÚK Řehlovice, A 227 Nadjezd na silnici č. III/25830 Radejčín – Žim, A 229 nadjezd na silnici č. III/25828 Habrovany – Řehlovice, A 251 Rozšíření dálničního mostu přes místní kom. a Radejčinský potok, A 252.1 Rozšíření mostu na silnici č. I/63A, A 252.2 Opěrná zeď na silnici I/63, A 312 Úprava Záhořského potoka, A 313 Úprava Žimského potoka, A 331 Dešťová kanalizace km 62,750 – 60,500, A 332 Odpad od nádrže SO A 344, A 333 Dešťová kanalizace km 64,270 – 62,813, Dešťová kanalizace km 64,320, A 335 Dešťová kanalizace 64,689 – 64,445, A 336 Dešťová kanalizace v křižovatce Řehlovice, A 344 Retenční nádrž v km 62,750, A 345 Retenční nádrž v km 64,320, A 346 Sedimentační jímka v km 64,350, A 355.1 Přeložka Labského přivaděče ČEZ km 61,0, A 355.2 Přeložka Labského přivaděče ČEZ kabeláž km 61,0, A 356 Přeložka vodovodu DN200 km 63,625, A357 Přeložka vodovodu DN 500 km 63,625, A 358 Přeložka vodovodu DN 500 pod SO A 130, A 390 Sanace meliorací km 62,4-62,7, A 391 Podchycení pramenů, A 418 Venkovní vedení VN 35kV – Řehlovice, km 63,670, A 454 Přeložka tel. kabelu u stávající I/8 u Bílinky, A 456 Přeložka nadzemního tel. vedení - km 57,830, A 460.1 Přeložka tel. kabelu – km 64,0, A 460.2 Přeložka MK a HDPE v km 0,6 SO A 130, A 460.3 Ochrana MK a HDPE v km 63, 770, A 460.4 Přeložka MK a HDPE v km 0,625 SO A 129, A 460.5 Ochrana MK a HDPE v km 0,140 SO A 130, A 461 Přeložka tel. kabelů – KÚ Řehlovice, A 476 Přeložka DK – km 64,0, A 491 Dálniční systém SOS, DIS – kabelové vedení km 58,550 – 64,689, A 492 Dálniční systém SOS, DIS – příčné kabelovody km 58,550 – 64,689, A 493 Dálniční systém SOS, DIS – kabelové prostupy přejezdů SDP km 58,550 – 64,689, A 494.1 Dálniční systém SOS, DIS – trubky pro optické kabely km 58,550 – 64,689, A 494.2 Dálniční systém SOS, DIS – optický kabel DIS km 58,550-64,689, A 494.3 Dálniční systém SOS, DIS – optický kabel Nová Ves – Řehlovice km 58,55 – 64,689, A 494.4 Dálniční systém SOS, DIS – optický kabel komunikace tunelů km 58,550-64,689, A 495.1 Dálniční systém SOS hlásky km 58,550 – 64,689, A 495.2 Dálniční systém SOS – meteo, A 495.3 Dálniční systém SOS – kamerový dohled, A 495.4 Kamerový dohled, A 495.5 Dálniční systém SOS – Skříně MX pro DIS km 58,550-64689, A 801 Vegetační úpravy km 58,550 – 64,689, A 814 Příprava ploch ZS, skládek a dočasného záboru, A 856 Protihluková stěna Radejčín, A 857 Protihluková stěna u chat km 61,7, A 858 Protihluková stěna Řehlovice I, A 859 Protihluková stěna Řehlovice II, F 101 hlavní trasa km 58,550 – 59,380 + 59,660-60,460, F 126 Přeložka silnice III/25834, F 127 Přeložka silnice III/25832, F 161 Polní cesta

v Kampeličce, F 184 Dopravní opatření, F 211 Dálniční most mezi tunely v km 58,568 – 58,689, F 212 Dálniční most přes polní cestu u Radejčína v km 59,890, F 331 Dešťová kanalizace km 62,750 – 59,380, F 370 Vodní zdroj pro hájovnu v prostoru nádraží km 59,3, F 419 Kabelová přípojka VN 22kV – tunel Radejčín, F 424 Kabelové vedení NN – km 59,8, F 424.1 Venkovní vedení NN – km 0,1 přeložky silnice III/25834, F 457 Přeložka nadzemního tel. vedení - km 59,7, F 493 Dálniční systém SOS, DIS – kabelové prostupy přejezdů DSP, F 602 Dálniční tunel Radejčín, F 801 Vegetační úpravy, F 814 Příprava ploch ZS, skládek a dočasného záboru, F 856.1 Protihlukové úpravy v Uhelné strouze, vše v k.ú. Vchynice, Boreč u Lovosic, Oparno, Chotiměř, Dobkovičky, Litochovice nad Labem, Prackovice nad Labem, Radejčín, Dubice nad Labem, Žim, Habrovany u Řehlovic, Řehlovice a Stadice (dále jen „soubor staveb Dálnice D8, 0805 Lovosice – Řehlovice“).

V úvodu své žaloby se žalobce vyjadřuje k otázce jeho aktivní legitimace k podání dané žaloby. Připomíná, že je občanským sdružením vzniklým a registrovaným podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, přičemž hlavním cílem žalobce podle jeho stanov je ochrana zájmů ve stanovách uvedených. Žalobce má tak za to, že naplňuje definiční znaky pojmu „dotčená veřejnost“ podle citovaných ustanovení Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (dále jen „Aarhuská úmluva“) a směrnice EIA. Ve vztahu k otázce aktivní legitimace k podání žaloby odkazuje zejména na čl. 9 odst. 2 Aarhuské úmluvy a dále na směrnici Evropského parlamentu a Rady 203/35/ES, o účasti veřejnosti na vypracování některých plánů a programů týkajících se životního prostředí a o změně směrnic 85/337/EHS a 96/61/ES, pokud jde o účast veřejnosti a přístup k právní ochraně, a to ohledně práv nevládních organizací, která jsou porušena. Svou aktivní legitimaci k podání žaloby pak dovozuje z ustanovení § 65 odst. 2 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), když žalobce byl účastníkem předmětného správního řízení na základě § 70 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně krajiny a přírody (dále jen „zákon o ochraně krajiny“), a postupem žalovaného byl na svých procesních právech dotčen takovým způsobem, že toto porušení procesních předpisů mohlo způsobit nezákonnost žalovaného i prvostupňového rozhodnutí.

Žalobce se podaným žalobním návrhem domáhá v rámci přezkumu napadeného rozhodnutí přezkoumání zákonnosti podkladového stanoviska o hodnocení vlivů na životní prostředí (dále jen „stanovisko EIA“) ze dne 15.11.1996. Žalobce tvrdí, že proces přijetí tohoto stanoviska EIA byl zatížen nezákonností způsobenou již při přijímání stanoviska SEA ze dne 20.4.1995. Žalobce uvádí, že v roce 1994 proběhlo tzv. krajinářské vyhodnocení, které vybralo ze tří koridorů (A, B, C) dálnice D8 – 0805 v úseku Lovosice – Řehlovice přes Chráněnou krajinnou oblast České středohoří ze sedmi variant koridor „C“, v němž měly být nadále posouzeny pouze dvě povrchové varianty V1 a V2 s velmi krátkými tunely. Tímto procesem, z něhož dle žalobce byla veřejnost vyloučena, byly rovněž z dalšího posuzování vyloučeny všechny varianty vedení dálnice dlouhými tunely a varianta vedení dálnice mimo CHKO České středohoří. Tento proces byl zakončen stanoviskem Ministerstva životního prostředí č.j. OÚV/139/95 ze dne 20.4.1995 (dále jen „stanovisko SEA“). Žalobce trvá na tom, že toto stanovisko je nezákonné, neboť předmětem posuzování v tomto procesu nebyla žádná „koncepte“ ve smyslu tehdy platného znění § 14 odst. 1 zák. č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů rozvojových koncepcí a programů na životní prostředí (dále jen „zákon o posuzování vlivů“) a vůbec tedy neexistoval zákonný podklad pro vedení tohoto procesu. Dále spatřuje nezákonnost tohoto procesu v tom, že v tomto procesu SEA nebyl dodržen procesní postup podle § 14 odst. 3 a odst. 4 zákona o posuzování vlivů, pokud jde o

zveřejnění příslušné dokumentace a posouzení vlivů, možnost veřejnosti podávat k nim připomínky a přihlídnutí k těmto připomínkám ze strany příslušného orgánu – veřejnost především neměla k dispozici zákonem stanovenou lhůtu 60 dní před veřejným projednáním k podání připomínek. Dále poukazuje na skutečnost, že ze zápisu z pracovního jednání ze dne 29.11.1994 na bývalém Okresním úřadě v Litoměřicích je zřejmé, že Ministerstvo životního prostředí nezjišťovalo, zda veřejnost podala nějaké připomínky a zda byly zohledněny v návrhu odborné studie k dálnici. Toto pracovní jednání zástupců státních institucí a samospráv přitom nebylo veřejným projednáním koncepce dle zákona o posuzování vlivů, neboť se o něm žádná veřejnost ve smyslu občanských sdružení a osob nemohla dovědět a od zpracování studie do doby konání tohoto uzavřeného jednání úředníků uplynulo nanejvýš 28 dní. Dle žalobce tak Ministerstvo životního prostředí nevycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci a postupovalo v rozporu s § 3 odst. 5 a 4 zák. č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „starý správní řád“), podle kterých i při vydávání osvědčení, posudků, vyjádření a jiných opatření musí ministerstva vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Ministerstvo rovněž dle žalobce porušilo § 3 odst. 1 a odst. 5 starého správního řádu, podle kterého bylo povinno postupovat při vydávání stanoviska tak, aby chránilo zájmy společnosti a práva a zájmy občanů a organizací a důsledně vyžadovat plnění jejich povinností. Ministerstvo životního prostředí dle žalobce zjevně nepožadovalo důsledně po Ředitelství silnic a dálnic ČR, aby informovalo veřejnost o veřejném jednání, umožnilo veřejnosti seznámit se s obsahem odborné studie variant dálnice D8 – 0805 z listopadu 1994, umožnilo veřejnosti vyjádřit se k obsahu této studie včetně následného zohlednění připomínek. Dle žalobce sice ustanovení § 23 zákona o posuzování vlivů uvádí, že na část druhou a třetí zákona se nevztahují obecné předpisy o správním řízení, ale dle žalobce obecné zásady obsažené v § 3 starého správního řádu je nutno na toto řízení aplikovat.

Dále žalobce uvádí, že v roce 1996 byla zveřejněna EIA, která již posuzovala jen dvě varianty dálnice ve vybraném koridoru „C“ s krátkými tunely podle stanoviska SEA ze dne 20.4.1995. Varianty dálnice D8 - 0805 s dlouhými tunely nebyly v dokumentaci EIA uvedeny a posouzeny a připomínky veřejnosti požadující jejich posouzení nebyly řešeny. Postupem správních orgánů tedy bylo dle žalobce zasaženo do jeho práva seznámit se s návrhem koncepce vedení dálnice D8 - 0805 a s jejím posouzením z hlediska vlivů na životní prostředí a do práva se k těmto dokumentům vyjádřit, neboť návrh koncepce a její posouzení nebyly náležitě zveřejněny a projednány.

Odborem posuzování vlivů na životní prostředí Ministerstva životního prostředí bylo dne 15.11.1996 podle § 11 zákona o posuzování vlivů vydáno pod č.j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 e.o. souhlasné stanovisko na povrchovou trasu dálnice D8 0805 v koridoru „C2“. Dle žalobce je však vydání tohoto stanoviska v rozporu s citovaným zákonem, neboť navázalo na již nezákonný proces výběru koridoru. Výběr konkrétní trasy dálnice D8 - 0805 byl tak proveden jen mezi dvěma téměř identickými povrchovými variantami v předčasně a nezákonně vybraném koridoru „C“. Chybělo tak objektivní porovnání s jinými známými koridory pro dálnici D8 0805, ačkoliv na tomto účastníci procesu EIA trvali. Na tuto skutečnost poukázal i veřejný ochránce práv ve své zprávě „Zpráva o průběhu šetření ve věci podnětu občanského sdružení Děti Země, týkající se průchodu dálnice D8 CHKO České středohoří“ ze dne 31.7.2003. Žalobce trvá na tom, že vydání stanoviska EIA ze dne 15.11.1996 navazuje na shora popsání procesní a věcné nezákonnosti při posuzování vlivů jednotlivých variant (koridorů) vedení dálnice dle § 14 zákona o posuzování vlivů (stanovisko SEA ze dne 20.4.1995), což způsobuje nezákonnost i samotného stanoviska EIA.

Žalobce dále uvedl, že hlavním důvodem nezákonnosti vydání stanoviska EIA je skutečnost, že při procesu EIA v roce 1996 nebyly posouzeny alternativní varianty (koridory) dálnice D8 - 0805, ačkoli jedním z cílů zákona o posuzování vlivů je na základě návrhů účastníků procesu EIA posoudit všechny reálné varianty záměru. Žalobce konstatuje, že o výběru koridorů a variant dálnice D8 - 0805 se pro daný úsek rozhodovalo ve třech procesech:

1. v procesu SEA o výběru koridoru dálnice D8 - 0805, resp. ke studii „Dálnice D8 - stavba 0805 úsek Lovosice - Řehlovice“ ukončeném stanoviskem SEA ze dne 20.4.1995, č.j. OÚV/139/95 (dále jen „stanovisko SEA ze dne 20.4.1995“), jímž byl vybrán koridor „C“ s variantami „C1“ a „C2“ (a např. koridor „B“ s dlouhým tunelem se zamítl),
2. v procesu SEA pro územní plán vyššího územního celku okresu Litoměřice, v němž již byly posuzovány pouze varianty v rámci koridoru „C“, ukončeném stanoviskem SEA ze dne 21.12.1995, jímž byl znovu potvrzen koridor „C“ a vybrána varianta „C2“,
3. v procesu EIA o výběru varianty dálnice D8 - 0805 v Chráněné krajinné oblasti České středohoří, v němž byly posuzovány pouze varianty v rámci koridoru „C“, ukončeném stanoviskem EIA ze dne 15.11.1996, jímž byla znovu vybrána varianta „C2“.

Zásadním je dle žalobce proces SEA o výběru koridoru dálnice D8 - 0805, v němž orgány státní správy a samosprávy za koordinace Ministerstva životního prostředí a bez účasti dotčené veřejnosti posuzovaly tři koridory dálnice (včetně koridoru „B“ s tunelovými variantami). Výsledkem tohoto procesu bylo stanovisko Ministerstva životního prostředí SEA ze dne 20.4.1995 s doporučením dále se zabývat pouze variantami „C2“ a příp. „C1“ v koridoru „C“.

Tento proces SEA byl dle žalobce zcela nezákonný, neboť předmětem posuzování v tomto procesu nebyla žádná „koncepte“ ve smyslu tehdy platného znění § 14 odst. 1 zákona o posuzování vlivů a vůbec tedy neexistoval zákonný podklad pro vedení tohoto procesu. Dále spatřuje nezákonnost tohoto procesu v tom, že v tomto procesu SEA nebyl dodržen procesní postup podle § 14 odst. 3 a odst. 4 zákona o posuzování vlivů, pokud jde o zveřejnění příslušné dokumentace a posouzení vlivů, možnost veřejnosti podávat k nim připomínky a přihlídnutí k těmto připomínkám ze strany příslušného orgánu.

Žalobce trvá na tom, že nezákonný proces SEA o výběru koridoru dálnice D8 - 0805 ukončený stanoviskem SEA ze dne 20.4.1995 „předurčil“ výběr koridoru dálnice, neboť oba navazující procesy, tedy SEA pro územní plán velkého územního celku okresu Litoměřice a EIA pro stavbu dálnice, se s odkazem na citované stanovisko SEA zabývaly pouze koridorem „C“ a nikoli již jinými koridory. Možné koridory s jednotlivými variantami tak nebyly posouzeny za účasti dotčené veřejnosti. Stanovisko SEA ze dne 20.4.1995 vyloučilo posouzení dalších koridorů a variant dálnice D8 (včetně tunelového koridoru), takže dotčená veřejnost se v procesu EIA mohla vyjádřit už jen ke dvěma vybraným variantám v koridoru „C“, které ovšem byly vybrány jen zástupci dotčených orgánů státní správy (úředníky) a samosprávy.

Žalobce uvádí, že proces EIA i vydání stanoviska EIA byly nezákonné, neboť zákonný požadavek uplatněný na veřejném projednání dne 27.8.1996 na posouzení procesem EIA i tunelových variant v koridoru „B“ byl Ministerstvem životního prostředí zamítnut s odůvodněním, že tuto námitku nelze uplatnit, neboť je v rozporu se stanoviskem SEA ze dne 20.4.1995, které vybralo koridor „C“ se dvěma povrchovými variantami dálnice D8 0805. Tím bylo dle žalobce porušeno právo dotčené veřejnosti na objektivní posouzení navrhované tunelové varianty v koridoru „B“, přičemž CHKO České středohoří ve svém dopise Dětem

Země, sekci Za ekologicky čistou dopravu, ze dne 3.10.1996, č.j. 2906/XII-8/96-Ký, tuto variantu rovněž doporučovala.

Žalobou napadené rozhodnutí o umístění a povolení stavby bylo tak vydáno na základě stanoviska EIA ze dne 15.11.1996, které navazuje na nezákonně vydané stanovisko SEA ze dne 20.4.1995, protože je dle žalobce toto stanovisko EIA samo o sobě nezákonné a tato skutečnost způsobuje nezákonnost i žalobou napadeného rozhodnutí, které ze stanoviska EIA vychází.

Dále žalobce namítá nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný se dle jeho názoru řádně nevypořádal s námitkami, které žalobce uvedl v odvolání. Žalobce poukazuje na skutečnost, že žalovaný se obsáhle vypořádal s odvolacími námitkami pod body 5. a 7. odvolání, ale s ostatními body se již tak podrobně nevypořádal. U řady odvolacích důvodů dle žalobce vůbec není zřejmé, jak se s nimi žalovaný vypořádal a z jakého důvodu je shledal nedůvodnými. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí není zřejmé, jak žalovaný tyto odvolací důvody posoudil, z jakých skutkových okolností při tom vycházel a jaké závěry měl vzaty za nepochybně zjištěné. Dle žalobce v rozhodnutí absentuje vyslovení úsudku o odvolacích důvodech a posouzení právního významu namítaných skutečností, jakož i to, jakými úvahami byl žalovaný při jejich hodnocení veden. K podpoře svého názoru cituje žalobce rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22.9.2004, sp. zn. 8 Ca 175/2003, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31.8.2004, sp. zn. 6 A 143/2001.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření k podané žalobě navrhl, aby soud žalobu zamítl v plném rozsahu jako nedůvodnou.

Žalovaný uvádí, že žalobce svou aktivní žalobní legitimaci opírá o několik různých pramenů práva – § 65 odst. 2 s.ř.s., Aarhuská úmluva, směrnice Rady 85/337/EHS. Dle žalovaného je však pro danou situaci obecně příhodný pouze odkaz na § 65 odst. 2 s.ř.s. ostatní úvahy ohledně aktivní žalobní legitimace žalobce považuje za nesprávné. V tomto směru odkazuje zejména na judikaturu Nejvyššího správního soudu – např. rozsudky ze dne 6.8.2009, č.j. 9 As 88/2008-316, ze dne 3.3.2011, č.j. 1 As 7/2011-397, ze dne 7.12.2005, č.j. 3 As 8/2005-118, nebo ze dne 4.2.2010, č.j. 7 As 2/2009-80.

Žalovaný má za to, že žalobce naplnil zákonné požadavky vyplývající z ustanovení § 65 odst. 2 s.ř.s. pro přiznání aktivní žalobní legitimace pouze ve vztahu k územnímu řízení, vedenému v projednávané věci. Ovšem nesplnil tyto předpoklady ve vztahu k řízení stavebnímu. Trvá na tom, že ačkoli žalobce v části I. své žaloby uvádí, že správní rozhodnutí žalovaného, kterým byl potvrzen výrok A (územní rozhodnutí) i B (stavební povolení) prvoinstančního rozhodnutí, napadá v celém jeho rozsahu, nelze z dalšího obsahu jeho podání vyčíst žádnou skutečnost, která by se vztahovala k řízení stavebnímu. Jinými slovy žaloba neobsahuje žádné tvrzení žalobce o tom, že by byl postupem správního orgánu ve stavebním řízení na svých procesních právech zkrácen. Veškerá argumentace žalobce se vztahuje pouze k územnímu řízení a jako taková je tedy dle názoru žalovaného schopna založit pouze aktivní procesní legitimaci žalobce ve vztahu k výroku A prvoinstančního rozhodnutí. Žalovaný má tak za to, že při posouzení žaloby podle jejího obsahu je nutno dospět k závěru, že žalobou je rozhodnutí žalovaného napadeno pouze v rozsahu týkajícím se výroku A prvoinstančního rozhodnutí. Na podporu svého názoru odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.9.2005, č.j. 4 As 50/2004-59.

Dále žalovaný namítá neunesení důkazního břemene. Uvádí, že formulace žalobních bodů, tj. konkrétních skutkových a právních námitek, je plně v dispozici žalobce. Stejně tak je žalobce povinen v souladu s § 71 odst. 1 písm. e) s.ř.s. ve své žalobě označit důkazy, které navrhuje k prokázání svých tvrzení provést. Listiny, kterých se žalobce dovolává, pak musí být k jeho podání přiloženy (§ 37 odst. 3 s.ř.s.). Dle názoru žalovaného však tyto zákonné povinnosti žalobce nesplnil. Ve své žalobě se dovolává například tzv. „krajinařského vyhodnocení“ z roku 1994 či „zápisu z pracovního jednání“ ze dne 29.11.1994. Tyto dokumenty však ke své žalobě nepřiložil. Jediným důkazem, na který žalobce poukázal, je správní spis vedený ve věci. Tento ovšem předmětné dokumenty neobsahuje a vzhledem k jejich povaze ani obsahovat nemůže. Doloženy rovněž nebyly ani stížnosti občanského sdružení Děti Země z roku 1996 a odpovědi příslušných orgánů, jejichž výslovného znění se žalobce ve svém podání dovolává. Žalovaný poukazuje na procesní pasivitu žalobce v předcházejících řízeních vztahujících se k výstavbě dálnice D8. Na rozdíl od občanského sdružení Děti Země se totiž žalobce vůbec nezúčastnil procesu posuzování vlivů připravovaného stavebního záměru na životní prostředí, který byl završen souhlasným stanoviskem Ministerstva životního prostředí ze dne 15.11.1996, č.j. 400/3144/1618/OPVŽP/96. Svůj zájem o ochranu přírody a krajiny v souvislosti s výstavbou dálnice D8 pak žalobce neprosazoval dle žalovaného ani v rámci procesu vedoucího k vydání nové územně plánovací dokumentace Ústeckého kraje (Zásady územního rozvoje Ústeckého kraje byly vydány dne 5.10.2011). Už z těchto souvislostí dle žalovaného lze usuzovat na účelovost vystupování žalobce v celé věci a důvodně pochybovat o jeho stanovami deklarovaném zájmu na ochraně přírody a krajiny.

Ke stěžejní námitce žalobce týkající se přijetí stanoviska EIA žalovaný uvádí, že zcela souhlasí s názorem žalobce, že stanovisko Ministerstva životního prostředí ze dne 20.4.1995, č.j. OVÚ/139/95, nebylo vydáno k žádné koncepci ve smyslu § 14 zákona o posuzování vlivů. V souladu s odst. 1 tohoto zákonného ustanovení je třeba koncepcí pro účely zákona o posuzování vlivů rozumět pouze koncepce předkládané a schvalované na úrovni ústředních orgánů státní správy, a to v oblasti energetiky, dopravy, zemědělství, nakládání s odpady, těžby a zpracováním nerostů, rekreace a turistiky. Za koncepci se pak dále považují územně plánovací dokumentace a směrný vodohospodářský plán. Jelikož „Studie dálnice D8 - stavba 0805 úsek Lovosice – Řehlovice“, zpracovaná firmou Valbek a spol., v.o.s. Liberec v listopadu roku 1994, nebyla předložena ústředním orgánem státní správy, nýbrž Ředitelstvím silnic a dálnic a jedná se pouze o studii jednoho konkrétního záměru, nelze takovýto dokument dle žalovaného rozhodně považovat za koncepci ve smyslu ustanovení § 14 zákona o posuzování vlivů. Tato studie tedy vůbec režimu zákona o posuzování vlivů nepodléhá a nelze tedy uvažovat o jejím povinném veřejném projednání ve smyslu § 14 odst. 3 tohoto zákona. Koncepce výstavby dálniční sítě na území České republiky a první zcela konkrétní představy o vedení trasy dálnice D8 vznikaly již na přelomu třicátých a čtyřicátých let dvacátého století a jsou tak mnohem staršího data než výše zmiňovaná studie zpracovaná firmou Valbek a spol., v.o.s. Liberec v listopadu 1994. V sudetoněmeckých plánech z let 1938 až 1945 byla dnešní dálnice D8 označena jako dálnice A72. Žalovaný předkládá soudu jeden z těchto plánů z roku 1939, kde je dálnice A72 navržena v téměř shodné trase s dnešní dálnicí D8. Jako zásadní pro projednávanou věc lze pak podle žalovaného označit usnesení vlády Československé socialistické republiky číslo 286, ze dne 10.4.1963, o koncepci dlouhodobého rozvoje silniční sítě a místních komunikací. Právě tuto koncepci dlouhodobého rozvoje silniční sítě a místních komunikací, propracovanou podle zásad vládního usnesení číslo 972 ze dne 24.11.1959, lze dle názoru žalovaného považovat za první a jedinou

konceptu výstavby dálniční sítě na našem území. Ke shodnému stanovisku prokazatelně dospěla i vláda České republiky ve svém usnesení č. 78 ze dne 19.2.1997. Výslovně zde uvádí, že výstavba dálnic na území našeho státu byla rozhodnuta v roce 1963, a to konkrétně usnesením vlády ČSSR ze dne 10.4.1963 č. 286. Přílohou tohoto usnesení je i mapa, ve které je zakreslena i navrhovaná trasa dálnice D8.

Z uvedených skutečností dle žalovaného jednoznačně vyplývá, že trasa dálnice D8 byla navržena a příslušnými orgány státní správy pojednána mnohem dříve, než naznačuje žalobce. V této době přitom ještě neexistovaly právní předpisy zabývající se posuzováním vlivů konkrétních koncepcí a záměrů na životní prostředí tak, jak je známe dnes. První zákon o posuzování vlivů na životní prostředí se v našem právním řádu objevil teprve až v roce 1992. Vycházet je tak možné pouze ze zákona č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody, a dále pak ze zákona č. 135/1961 Sb., o pozemních komunikacích, a jeho prováděcí vyhl. č. 136/1961 Sb. Žádný z těchto zmiňovaných právních předpisů však příslušným orgánům státní správy připravujícím plány výstavby pozemních komunikací neukládá povinnost projednávat tyto plány s dotčenou veřejností. V této souvislosti lze přitom poukázat rovněž na skutečnost, že CHKO České středohoří byla zřízena výnosem Ministerstva kultury až v roce 1976. Za zcela jednoznačný důkaz toho, že koncepce výstavby dálniční sítě na našem území a konkrétně pak dálnice D8 vznikla dříve, než bylo vydáno výše zmiňované stanovisko SEA, poslouží dle žalovaného pouhé srovnání dat. Stavba prvního úseku dálnice D8 označeného jako 0806 Řehlovice - Trmice, byla zahájena již v dubnu roku 1984. K jeho zprovoznění pak došlo v listopadu roku 1990. Žalovaný k této skutečnosti odkazuje na veřejně přístupné informace, například na internetové stránky www.dalnice-silnice.cz/D8.htm. Výstavba dálnice D8 tak prokazatelně započala dříve, než byla podle žalobce zpracována její koncepcí vyžadující projednání s dotčenou veřejností.

První skutečnou koncepcí, která vyžadovala posouzení vlivů na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů, a tedy i veřejné projednání v souladu s ustanovením § 14 tohoto zákona, byla v tomto případě nová územně plánovací dokumentace velkého územního celku okresu Litoměřice, schválena usnesením vlády číslo 110, ze dne 7.2.1996. V tomto procesu SEA byly posuzovány dvě varianty vedení koridoru dálnice D8-0805 a jak sám žalobce uvádí, proběhlo ohledně návrhů této koncepce řádné veřejné projednání dne 19.10.1995 v Litoměřicích. Výsledkem je pak stanovisko Ministerstva životního prostředí ze dne 21.12.1995. V průběhu procesu pořizování předmětné územně plánovací dokumentace velkého územního celku Ministerstvo životního prostředí jakožto dotčený orgán z hlediska ochrany životního prostředí nevzneslo požadavek na doplnění dalších koridorů do návrhu územně plánovací dokumentace, viz stanovisko Ministerstva životního prostředí k návrhu územně plánovací dokumentace ze dne 16.10.1995, č.j. OÚV/1669/95, které je součástí spisové složky územně plánovací dokumentace velkého územního celku Litoměřicko, konkrétně je obsaženo v dokumentu „zpracování připomínek“ jako položka číslo 51. V citovaném stanovisku je uvedeno, že podkladem pro jeho vydání bylo projednání variant koridorů D8 se zainteresovanými správními orgány. Souhlasné stanovisko dotčeného orgánu ochrany životního prostředí s vybranou variantou koridoru D8 tudíž vzešlo z věcného projednání a formálně ani věcně se neopíralo o stanovisko Ministerstva životního prostředí ze dne 20.4.1995, č.j. OVÚ/139/95. Rovněž v rámci posouzení návrhu územního plánu z hlediska vlivů na životní prostředí dle zákona o posuzování vlivů se zpracovatelé vypořádali s otázkou variant koridorů D8 věcnou argumentací, viz zejména svazek A, kapitola III.D., a neodkazovali na stanovisko Ministerstva životního prostředí ze dne 20.4.1995, č.j. OVÚ/139/95. Žalovaný uvedenými fakty rozhodně nechce dospět k tvrzení, že se veřejnost

nemohla k možnému vedení trasy dálnice D8 mimo varianty C1 a C2, posuzované v rámci procesu SEA k územnímu plánu velkého územního celku okresu Litoměřice, žádným způsobem vyjádřit. Možnosti různých forem občanské iniciativy zaručoval tehdejší právní řád České republiky stejně jako dnes. Nejvýrazněji přitom vystupuje do popředí článek 18 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle kterého má každý právo sám nebo s jinými se ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu obracet na státní orgány a orgány územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi. Jako příklad možné iniciativy ze strany tzv. dotčené veřejnosti lze uvést „Petiční výzvu Zastupitelstvu Ústeckého kraje ANO výstavbě tunelu Kubačka na dálnici D8 v Českém středohoří“ ze dne 24.1.2005, předloženou občanským sdružením Děti Země, jejímž předmětem je žádost o schválení alternativní trasy vedení dálnice D8 tunelem Kubačka. Tato petice byla podpořena podpisy 2 058 subjektů. Ve stejném časovém období pak rovněž vznikla petice „petiční výzva zastupitelstvu Ústeckého kraje NE dalším průtahům stavby dálnice D8, NE výstavbě tunelu Kubačka“, kterou svými odpisy podpořilo 14 120 subjektů. Obě uvedené petice vznikly však až v době, kdy už stavba dálnice D8 0805 byla pravomocným rozhodnutím umístěna. Obě petice byly projednány politickou reprezentací Ústeckého kraje. K alternativnímu návrhu občanského sdružení Děti Země se vyjádřilo nejen Ředitelství silnic a dálnic ČR, ale rovněž i majitel lomu Dobkovičky, který upozornil na nerealizovatelnost navrhované trasy z důvodu jejího střetu s dobývacím prostorem výhradního ložiska, a Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, který upozornil na nepřijatelné navyšování tzv. „dojezdových časů“.

Dále žalovaný poukázal na skutečnost, že žalobce se neúčastnil projednání stanoviska EIA a své námitky při veřejném projednání neuplatnil. S ohledem na tuto skutečnost považuje žalovaný tvrzení žalobce, že v rámci tohoto procesu mělo být posuzováno sedm nebo osm různých variant za zcela neopodstatněné. V souladu s § 6 odst. 2 zákona o posuzování vlivů si mohl doplnění předložené dokumentace o další varianty možného řešení vyžádat pouze příslušný orgán, kterým bylo Ministerstvo životního prostředí, k čemuž však nedošlo. Posuzovány tak byly pouze dvě varianty vedení trasy dálnice D8 0805, a to v návaznosti na historické koncepce výstavby dálniční sítě na našem území a dále pak v návaznosti na stanovisko Ministerstva životního prostředí k územnímu plánu velkého územního celku okresu Litoměřice ze dne 21.12.1995.

Žalovaný tedy trvá na tom, že stanovisko EIA ze dne 15.11.1996 nemůže být zatíženo nezákonností stanoviska Ministerstva životního prostředí ze dne 20.4.1995, neboť toto stanovisko nebylo vydáno k žádné koncepci v oblasti dopravy a nelze ho tak vůbec podřizovat režimu zákona o posuzování vlivů.

K námitce nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí žalovaný uvádí, že veškeré odvolací námitky byly v rozhodnutí žalovaného řádně vypořádány. Argumentace spočívající ve zdůraznění počtu stran podaného odvolání je dle žalovaného zcela nemístná, a to zejména s ohledem na skutečnost, že většina námitek obsažených v odvolání nebyla řádnými odvolacími námitkami, nýbrž návrhy, které měly být odvolatelem uplatněny již před orgánem prvního stupně. Tyto žalovaný prošetřil v rámci přezkumu zákonnosti odvoláním napadeného rozhodnutí a výslovně se k nim vyjádřil pouze v zájmu principu dobré správy.

Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce stručnou replikou, ve které uvedl, že jeho aktivní legitimace k podání žaloby je zcela nezpochybnitelná. Zdůraznil, že v daném případě bylo vedeno společné řízení o umístění stavby a stavebním povolení, ve kterém bylo vydáno jedno společné rozhodnutí, kterým byly stavby umístěny a zároveň povoleny. Pokud tedy byl žalobce zkrácen na svých procesních právech v tomto jediném řízení, dopadá dle jeho názoru

toto na obě řízení. Proto žalobou napadl celé rozhodnutí žalovaného ve výrocích A i B, když toto rozhodnutí tvoří jeden celek. Zdůraznil, že smyslem stavebního zákona je, aby nebyly povolovány stavby, které předtím nebyly umístěny. Pro každou stavbu tedy musí být nejdříve vydáno pravomocné územní rozhodnutí, které je nutným předpokladem pro vydání rozhodnutí o povolení stavby (viz ustanovení § 111 stavebního zákona). Žalobce trvá na tom, že pokud se v případě řízení spojených dle zák. č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní infrastruktury, zjistí, že územní rozhodnutí bylo vydáno nezákonně, vztahuje se tato nezákonnost bez dalšího i na stavební povolení.

Ve vztahu k žalovaným namítané skutečnosti, že nebyly předloženy žalobcem navrhované důkazy, uvádí, že i kdyby soud dospěl k závěru, že žalobce tuto povinnost nesplnil, jde toliko o odstranitelnou vadu podání, nikoli o důvod, proč by žaloba neměla být úspěšná.

Dále zdůraznil, že hlavní žalobní námitkou je nezákonnost stanoviska SEA ze dne 20.4.1995 a na něj navazujícího stanoviska EIA ze dne 15.11.1996. Je tedy dle žalobce zcela nerozhodné, co se událo před těmito událostmi, a tvrzení žalovaného o tom, že koncepce výstavby dálniční sítě vznikla již v roce 1963, nemůže ospravedlnit nezákonnost vzniklou v roce 1995.

Na repliku žalobce ze dne 29.6.2012 žalovaný reagoval dne 20.7.2012 vyjádřením, ve kterém uvedl, že žalobce na podporu svého tvrzení o aktivní procesní legitimaci uvádí, že jelikož v souladu se zákonem č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní infrastruktury, došlo ke spojení územního a stavebního řízení v jedno řízení společné, implikuje to nezbytně zkrácení jeho procesních práv jak v územním, tak ve stavebním řízení. S tímto závěrem žalovaný rozhodně nesouhlasí. Spojování řízení zcela jednoznačným způsobem upravuje ust. § 140 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „nový správní řád“), z jehož koncepce rozhodně nelze dovozovat, že by vedením společného řízení zcela a nenávratně zanikala samostatnost jednotlivých řízení, která byla spojena. Pro rozřešení předmětné otázky dotčení procesních práv žalobce je přitom zásadní zejména díkce odstavce 6 uvedeného ustanovení:

„Otázka, kdo je účastníkem, se pro účelu uplatnění § 27 odst. 1 ve společném řízení posuzuje tak, jako kdyby řízení probíhala samostatně.“

Z tohoto ustanovení tak jednoznačně dle žalovaného vyplývá, že postavení účastníků řízení se v důsledku spojení několika řízení do jednoho nemění z hlediska jejich vztahu k předmětu každého jednotlivého řízení. Jejich procesní práva v jednotlivých řízeních, která byla spojena, proto musí být posuzována tak, jako kdyby se tato řízení vedla odděleně. Použitím ustanovení o společném řízení, které je pouhým procesním institutem sloužícím ke zjednodušení procesních postupů správních orgánů, nemůže dojít k popření toho, co správní řád a zvláštní zákony stanoví o účastnících jednotlivých druhů řízení a o jejich právech.

Vzhledem k uvedenému tedy žalovaný trvá na tom, že žalobce nebyl vedeným stavebním řízením dotčen na svých procesních právech a ani z obsahu jeho žaloby nelze takové tvrzení vyčíst. Právě z důvodu nedostatku tohoto tvrzení tedy žalobce není aktivně legitimován k podání žaloby proti části rozhodnutí potvrzující výrok B rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu, tj. stavební povolení. Ve vztahu k tomuto výroku je tedy nutno dospět k závěru, že není žalobou napaden. Pokud by soud na rozdíl od názoru žalovaného shledal, že o žalobním návrhu musí být rozhodnuto i ve vztahu ke stavebnímu povolení, měl by být žalobní návrh v této části odmítnut.

Ředitelství silnic a dálnic ČR (dále jen „ŘSD“) jako osoba zúčastněná na řízení předložilo soudu poměrně obsáhlé písemné stanovisko k podané žalobě.

V tomto svém podání se ŘSD obsáhle vyjadřovalo k otázce aktivní legitimace žalobce. ŘSD trvá na tom, že žalobce může být aktivně legitimován k podání žaloby v rámci správního soudnictví pouze dle § 65 odst. 2 s.ř.s. Dle § 65 odst. 1 s.ř.s. nemůže být žalobce aktivně legitimován, neboť není nositelem veřejného subjektivního práva, o kterém bylo ve správním řízení rozhodováno. Trvá na tom, že žalobce není nositelem hmotných práv na ochranu přírody a krajiny a životního prostředí, ale toliko jen práv procesních. Ve vztahu k žalobní legitimaci žalobce dle ustanovení § 65 odst. 2 s.ř.s. ŘSD uvádí, že tato legitimace požaduje, aby žalobce tvrdil, že ve správním řízení byl zkrácen na svých právech. Dle názoru ŘSD obsah prvního žalobního bodu nepředstavuje tvrzení o tom, že by došlo ke zkrácení procesních práv žalobce v územním nebo stavebním řízení. Mezi procesní práva občanského sdružení dle ŘSD patří, jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, právo, aby s občanským sdružením bylo jednáno jako s účastníkem řízení, právo uplatnit námitky, právo podat opravný prostředek a právo činit v průběhu správního řízení vůči správnímu orgánu a jeho postupu vyjádření. Žádné z těchto práv žalobce ve správním řízení porušeno dle ŘSD nebylo a žalobce to ani netvrdí. ŘSD trvá na tom, že ve smyslu judikatury Nejvyššího správního soudu (zejména rozsudek ze dne 31.1.2006, č.j. 5 As 53/2004-96) nemůže být za zkrácení procesního práva žalobce považována skutečnost, že žalovaný, resp. stavební úřad, použil přes nesouhlas žalobce jako podklad rozhodnutí stanovisko EIA. ŘSD poukazuje na skutečnost, že žalobce dokonce ani netvrdí, že by ke krácení jeho procesních práv došlo v řízení EIA, ale namítá porušení procesních práv v řízení SEA. ŘSD trvá na tom, že řízení SEA není možné považovat za řízení předcházející vydání napadeného rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 a 2 s.ř.s., a proto ani tvrzení o zkrácení procesních práv v řízení SEA nepředstavuje tvrzení o zkrácení práv žalobce v řízení předcházejícím vydání napadeného rozhodnutí. ŘSD rovněž poukazuje na skutečnost, že z žaloby nevyplývá, že v případě, že by se žalobce projednání zúčastnil, došlo by k výběru jiného koridoru dálnice. Dle ŘSD tedy účast nebo neúčast žalobce při jednání tedy neměla na výběr koridoru žádný vliv. Proto se ŘSD domnívá, že nemohlo jít o podstatnou vadu řízení, která by měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

Dále ŘSD trvá na tom, že námitka týkající se porušení procesního postupu při přijetí stanoviska SEA je nepřipustná v územním řízení. Předvýběr trasy dálnice v rámci řízení SEA se provádí pro potřeby přípravy územního plánu velkého územního celku. Následné stanovisko EIA nenavazuje přímo na stanovisko SEA, ale musí vycházet z koridoru dálnice, který byl určen územním plánem, neboť územní rozhodnutí musí být v souladu s územně plánovací dokumentací. ŘSD trvá na tom, že pokud žalobcova námitka směřovala proti výběru koridoru, o kterém bylo rozhodnuto územním plánem velkého územního celku, není na základě § 89 odst. 2 stavebního zákona, možné k takové námitce přihlížet v územním řízení. K soudnímu přezkoumání procesního pochybení v řízení SEA by mohlo dojít v rámci soudního přezkoumání územního plánu velkého územního celku, k němuž je SEA subsumovaným správním aktem. Je však dle ŘSD vyloučeno, aby jako žalobní námitka vůči územnímu řízení byla namítána vadnost subsumovaného správního aktu pro územní rozhodnutí. Trvá na tom, že námitky, které se týkají územního plánu, nejsou přípustné v územním řízení.

ŘSD rovněž poukázalo na skutečnost, že stanovisko SEA bylo před přijetím územního plánu velkého územního celku řádně projednáno, tedy že veřejné projednání stanoviska, které bylo zpracováno pro přijetí územního plánu, se dne 21.12.1995 uskutečnilo.

K druhému žalobnímu bodu ŘSD uvedlo, že dle jeho názoru není důvodný, neboť žalovaný se dle jeho názoru se všemi relevantními námitkami řádně vypořádal. Poznamenal, že nikde není stanoveno, že správní orgán se musí se všemi námitkami vypořádat stejně rozsáhle. Podstatné je pouze to, aby nebyla žádná odvolací námitka zcela opominuta.

ŘSD poukázalo na ustanovení § 82 odst. 4 nového správního řádu, dle kterého k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů uvedených v dovolání nebo v průběhu odvolacího řízení se přihlídně jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve. Žalobcem byly v průběhu prvoinstančního řízení podány pouze námitky k procesu SEA. Je tedy dle ŘSD zřejmé, že na všechny odvolací důvody uplatněné žalobcem, které se netýkají procesu EIA, resp. SEA, kromě námítky podjatosti, se vztahuje vypořádání žalovaného odkazující na jejich nepřipustnost na základě § 82 odst. 4 nového správního řádu. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí dle ŘSD podrobně zabýval odvolacím důvodem, který se týká stanoviska SEA, odvolacím důvodem, který se týká výjimek podle § 56 zákona o ochraně krajiny a odvolacím důvodem, který se týká podjatosti pracovníků žalovaného. Přestože ostatní odvolací důvody nebyly přípustné, žalovaný se jimi zabýval také, byť ve stručnějším rozsahu. Vzhledem k tomu, že žalobce nerespektoval § 82 odst. 4 nového správního řádu, tj. uplatnil další odvolací důvody v rozporu se zákonem, nevzniklo mu procesní právo, aby se s těmito dovolacími důvody žalovaný zabýval, a proto by jejich případné nevypořádání nemohlo představovat zkrácení procesních práv žalobce.

Následně se ŘSD zabývalo jednotlivými odvolacími námitkami a uvedlo, na kterém místě rozhodnutí a jak se s nimi žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal.

ŘSD jako osoba zúčastněná na řízení vyjádřilo ve svém stanovisku návrh, aby s ohledem na výše uvedené skutečnosti byla žaloba v plném rozsahu zamítnuta.

V průběhu řízení před soudem ŘSD doručilo soudu ještě doplňující vyjádření. V tomto vyjádření zdůraznilo, že dle ustálené judikatury správních soudů mezi namítanou nezákonností a vyhověním žalobě, tj. důsledky zrušení napadeného správního rozhodnutí, musí existovat určitý vztah proporcionality. Při posuzování proporcionality je nutné zohledňovat celkovou komplikovanost řízení a povahu rozhodné věci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18.8.2006, č.j. 7 A 166/2002-71, ze dne 12.4.2006, č.j. 5 A 126/2002-55, ze dne 22.10.2008, č.j. 6 As 51/2007-228, apod.). V rozsudku ze dne 12.8.2005, č.j. 5 A 90/2002-66, Nejvyšší správní soud doplnil, že pouze takový přístup totiž koresponduje se zásadou materiálně, a nikoliv pouze formálně, chápaného právního státu, s níž se Nejvyšší správní soud identifikuje. Dle ŘSD při aplikaci zásady proporcionality na oba žalobní body musí soud dospět k závěru, že zrušit napadené rozhodnutí není možné. ŘSD totiž trvá na tom, že veřejný zájem je na dostavbě předmětné dálnice. Dle jeho názoru existují zcela jasné argumenty, že oddálení dostavby dálnice D8, včetně části povolené napadeným rozhodnutím, by mělo značné negativní důsledky:

- a) oddálení dokončení stavby o jeden rok má za následek 6 osob usmrcených, 14 osob těžce zraněných a 90 osob lehce zraněných, a to z důvodu uskutečňování dopravy po stávajících pozemních komunikacích,
- b) oddálení dokončení stavby o jeden rok má za následek celospolečenskou ztrátu ve výši 677 000 000,- Kč,
- c) přerušení prací z důvodu zrušení stavebního povolení by způsobilo mnohamilionové náklady, které by zatížily stavební firmy, resp. ŘSD,

- d) značené zatížení obyvatel v obcích podél stávajících pozemních komunikací, na kterých se v současnosti uskutečňuje doprava, která bude po dokončení stavby vedena po D8.

Z uvedeného ŘSD dovozuje, že negativní následky vyhovění žalobě by byly značné. V takovém případě princip proporcionality klade tomu odpovídající požadavky na závažnost žalobcem tvrzené a soudem posuzované nezákonnosti. Vzhledem k tomu, že dle tvrzení obsažených v žalobě k žádnému přímému zkrácení procesních práv žalobce v řízení, ve kterém bylo vydáno napadené rozhodnutí, nedošlo a že žalobce dovozuje nejvýše nepřímý vliv na toto řízení, je ŘSD přesvědčeno, že zrušení napadeného rozhodnutí by nebylo ve vztahu proporcionality k tvrzeným nezákonnostem. Vztah proporcionality je ovlivněn také celkovou komplikovaností řízení, ve kterém bylo vydáno napadené rozhodnutí. Napadeným rozhodnutím byla umístěna a povolena stavba dálnice v délce několika kilometrů. Nejednalo se tedy dle ŘSD o věc jednoduchou, nýbrž o složitou záležitost s vysokým počtem účastníků a značným rozsahem podkladů rozhodnutí. Dále ŘSD uvedlo, že z hlediska zájmů ochrany přírody a krajiny bylo jako podklad napadeného rozhodnutí použito značné množství správních rozhodnutí vydaných podle zákona č. 114/1992 Sb., ze kterých vyplývá, že charakter stavby ve vztahu k území není takový, aby vznikla nenahraditelná újma na životním prostředí, a že povolení stavby je v souladu s veřejným zájmem. Dále s odkazem na závěrečnou zprávu prof. RNDr. Vladimíra Bejčka, CSc. ze dne 31.8.2009 a znalecké posudky vypracované Českým vysokým učením technickým v Praze uvedlo, že k mnohem horšímu zásahu do životního prostředí by došlo, pokud by bylo upuštěno od dokončení stavby dálnice v povolené trase a dálnice by musela být postavena v nové trase, kde dosud stavební činnost do přírody a krajiny vůbec nezasáhla. ŘSD je proto přesvědčeno, že i pokud by soud dospěl k závěru, že stanovisko SEA a stanovisko EIA jsou zatíženy takovou nezákonností, že stanovisko EIA není možno použít v územním řízení jako podklad rozhodnutí, aniž by tím nebyla dotčena zákonnost územního rozhodnutí, což by mělo za následek nezbytnost vypracování nového stanoviska, nové stanovisko by potvrdilo, že z hlediska zájmů životního prostředí je nejvhodnější stavbu dálnice dokončit v již schválené trase. Jediným důsledkem by tedy bylo oddálení dokončení dálnice D8 o několik let. ŘSD se tedy domnívá, že důsledky zrušení napadeného rozhodnutí by nebyly ve vztahu proporcionality k žalobním tvrzením o zkrácení procesních práv žalobce.

Dále ŘSD trvá na tom, že žalobce netvrdil poškození na svých procesních právech v územním nebo stavebním řízení nebo v řízení EIA. Stanovisko SEA nebylo podkladem napadeného rozhodnutí. Dále ŘSD uvádí, že v řízení EIA se má posuzovat pouze jedna varianta, což vyplývá i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20.5.2009, č.j. 1 As 111/2008-363. ŘSD trvá na tom, že žalobce nemůže ve spojeném územním a stavebním řízení a v následném soudním přezkumu zpochybňovat zvolenou variantu vedení dálnice.

Dále ŘSD se domnívá, že žalobce zpochybňuje věcnou správnost EIA, k čemuž není procesně legitimován, neboť to lze pouze v případě existence žalobní legitimace dle § 65 odst. 1 s.ř.s., která však žalobci dle ŘSD nesvědčí.

ŘSD rovněž trvá na tom, že nedošlo ke zkrácení žalobcových práv ani v řízení SEA.

ŘSD dále trvá na tom, že v napadeném rozhodnutí se žalovaný vypořádal řádně se všemi odvolacími námitkami.

Dále ŘSD vyjádřilo přesvědčení, že v předmětné věci je nezbytné, aby bylo nařízeno jednání ve věci. Z žaloby vyplývá, že žalobní bod týkající se řízení SEA v roce 1994 se dotýká dokumentů, které nebyly součástí správního spisu v řízení, ve kterém bylo vydáno napadené rozhodnutí. Vedle toho ŘSD navrhlo provedení důkazů listinami, které se týkají

schvalování územně plánovací dokumentace a posuzování dopadů územně plánovací dokumentace na životní prostředí, přičemž tyto listiny nebyly součástí předmětného správního spisu. Rovněž v souvislosti s principem proporcionality navrholo důkazy prokazující důsledky zrušení napadeného rozhodnutí. Pokud by soud prováděl dokazování, je jeho povinností nařídít jednání ve věci. Dalším důvodem pro nařízení jednání, je dle ŘSD skutečnost, že jsou soudu předkládána četná vyjádření účastníků a osob zúčastněných na řízení a ŘSD má zájem vyjádřit se ke všem podáním. Považuje tedy za vhodné, aby bylo nařízeno jednání soudu, čímž by byl stanoven pevný okamžik, kdy bude o žalobě rozhodnuto a ŘSD dostane možnost se vyjádřit ke všem podáním, která budou při soudním jednání učiněna.

Dále ŘSD doručilo soudu v průběhu řízení další vyjádření ze dne 18.7.2012. V tomto vyjádření konstatovalo, že Ministerstvo životního prostředí rovněž zastává názor, že stanovisko SEA ze dne 20.4.1995 nebylo vyhotoveno k žádné koncepci a nemohlo tedy ani žalobci vzniknout právo na její veřejné projednání. Dále konstatoval, že i Ministerstvo životního prostředí je toho názoru, že při projednání stanoviska SEA ze dne 21.12.1995 nedošlo k nezákonnosti a v procesu posuzování územního plánu velkého územního celku okresu Litoměřice se mohla veřejnost zúčastnit procesu posuzování vlivu na životní prostředí a mohla vznést požadavky na řešení dalších koridorů, což však neučinila.

Dále ŘSD konstatovalo, že Ministerstvo životního prostředí uvedlo, že stanovisko SEA není podkladem pro stanovisko EIA, neboť obě stanoviska jsou konzumována na jiné úrovni územního plánování a umístění staveb, z toho vyplývá, že nemůže případná zákonnost jednoho podmiňovat zákonnost druhého.

Dále ŘSD argumentuje s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se jiných případů, že v procesu územního rozhodnutí o umístění stavby a ve stavebním řízení již nelze zpochybňovat proces SEA, neboť tento proces je podkladem pro územní plánování. Rovněž dovozovalo, že v případě žalobcovy námitky se jedná o námitku věcného charakteru, ke které není žalobce aktivně legitimován.

Dále ŘSD konstatovalo, že Ministerstvo životního prostředí uvedlo, že za situace, kdy o trase dálnice již bylo rozhodnuto územním plánem velkého územního celku, bylo bezpředmětné provádět posouzení vlivů na životní prostředí pro varianty vedoucí územím, kde trasa dálnice nemůže dle územního plánu vést.

V závěru ŘSD uvedlo, že k vyjádření Děti Země jako osoby zúčastněné na řízení se vzhledem k jeho obsáhlosti vyjádří do 2.8.2012.

Dále se k žalobě jako osoba zúčastněná na řízení vyjádřilo Občanské sdružení Konipas (dále jen „OSK“). Toto občanské sdružení trvá na tom, že žalobce nemá vůbec žalobní legitimaci pro podání předmětné žaloby. OSK zastává názor, že žalobou napadené rozhodnutí není postiženo žalobcem tvrzenou nezákonností, neboť do jeho práva tak, jak tvrdí, ani nemohlo být zasazeno. Uvádí, že dle právní úpravy platné v období 1992 až 1996 neexistovala povinnost projednávat posouzení vlivů na životní prostředí s veřejností. Pořizovatel územní dokumentace byl jen s odkazem na § 14 zákona o posuzování vlivů povinen umožnit veřejnosti nahlédnutí do územního plánu velkého územního celku v rozsahu jeho části týkající se posouzení vlivů jeho řešení na životní prostředí. Jinak byl povinen územní plán velkého územního celku jako celek projednat a dohodnout pouze s dotčenými orgány a dotčenými obcemi.

Dále trvá OSK na tom, že k projednávání Posouzení vlivů záměrů jednotlivých staveb úseku dálnice D8 na životní prostředí, pořízeného investorem dálnice nemohl být zván

žalobce jako legitimní zástupce dotčené veřejnosti. Dle § 8 odst. 1 zákona o posuzování vlivů v tehdy platném znění občanskou iniciativu tvořila skupina nejméně pětiset fyzických osob podporujících vyjádření veřejnosti, přičemž teprve dle odst. 5 citovaného ustanovení mohla většina z petentů takové občanské iniciativy založit občanské sdružení podle ustanovení občanského zákoníku. Dle názoru OSK tedy žalobce účast v pojednávacím procesu posuzování vlivu tras dotčeného úseku D8 neuplatňoval, když jej dle zákona k tomu nikdo ani povolal nemohl. Dle OSK žalobce rozhodně tehdy neměl legitimaci hájit zájmy veřejnosti ani skupiny nejméně pětiset občanů – petentů. Proto dle OSK také nemůže ani dnes s úspěchem tvrdit, že byl tehdy tvrzeným opomenutím správních orgánů nezákonně krácen na svých právech. OSK zdůrazňuje, že účast v územním či stavebním řízení pro občanská sdružení byla do samotného stavebního řádu zavedena až teprve jeho velkou novelou v roce 1998.

Dále konstatuje, že veřejnost v procesech projednávání posouzení vlivů na životní prostředí vždy tehdy aktivně zastupovaly dotčené obce, a to v rámci zákona i uplatnění principů zastupitelské demokracie. Vzhledem ke všem výše uvedeným důvodům dle OSK nemá žalobce v dané věci aktivní žalobní legitimaci.

Dále OSK konstatuje, že v důsledku ústupků státní správy kabalistickým občanským sdružením je narušení a zablokování rozvoje regionu, masivní odchod především mladých lidí za vzděláním a prací, když na jejich místo se stěhují sociálně slabí a nepřizpůsobiví občané z jiných regionů a států. Trpí tím vzdělanostní struktura obyvatel, což citelně na rozdíl od jiných regionů odrazuje zájem investorů zřizovat zde nové vzdělanostní a pracovní příležitosti. Dalším důsledkem je lavinovitý živelný vznik „ghett“ v regionu, se kterými si stát ani samospráva dnes neví rady. Dle OSK děsivým paradoxem těmito občanskými sdruženími aktivisticky provozované ochrany životního prostředí je vážné zhoršení životního prostředí zejména v celé západní a centrální oblasti Českého středohoří. Účelová a zjištěná „ochrana“ pouze tvrzených výskytů živočišných a rostlinných jedinců ve schválených liniích variantních tras dálnice D8 byla a stále dosud je spouštěčem nevratných či obtížně a nákladně odstranitelných negativních změn v krajině a přírodě a životním prostředí vůbec.

Dne 20.7.2012 bylo soudu doručeno doplňující vyjádření OSK, ve kterém uvedené občanské sdružení jak výslovně uvedlo „vznáší ještě několik zásadních otázek“.

První otázkou je, zda pořizovatel územního plánu velkého územního celku měl stanovenou povinnost veřejného projednání tohoto územního plánu. Dále trvá na tom, že občanská sdružení ustanovená k účasti občanů ve správních řízeních dle § 70 zák. o ochraně přírody a krajiny nikdy nebyla a ani nemohla být při projednávání územního plánu velkého územního celku /koncepce zástupcem dotčené veřejnosti a proto nemohla být ani opomenuta jejich tvrzená práva. Dále se OSK zabývalo otázkou přezkoumání podzákonného předpisu vyhlášeného ve Sbírce zákonů. Šlo o nařízení vlády ze dne 7.2.1996, kterým se vyhláší závazná část územního plánu velkého územního celku okresu Litoměřice vydané pod č. 64/1996 Sb.

Dále OSK argumentuje, že v procesu ukončeném stanoviskem SEA mohl kdokoli po dobu 30 dnů nahlédnout do dokumentace a uplatnit k ní prostřednictvím obce své vyjádření, což žalobce ani jiné občanské sdružení neučinilo. Proto na veřejné projednání posudku na Okresním úřadě v Litoměřicích žádné občanské sdružení pozváno nebylo.

V závěru poukázalo OSK na skutečnost, že je již provedeno odstranění povrchu terénu v celé délce trasy i na plochách obslužných objektů.

Velice obsáhlé vyjádření k věci jako osoba zúčastněná na řízení zaslalo soudu i občanské sdružení Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu (dále jen „Děti Země“). V tomto vyjádření se zabývaly Děti Země otázkou žalobní legitimace žalobce a dovozují, že ve prospěch žalobce svědčí jak žalobní legitimace dle § 65 odst. 2 s.ř.s., tak i žalobní legitimace dle § 65 odst. 1 s.ř.s.

Následně rekapitulovaly výsledky dosavadních soudních řízení týkajících se přezkumu stanoviska EIA pro dálnici D8 - 0805.

Dále Děti Země konstatovaly, že stanovisko SEA ze dne 20.4.1995 nebylo vydáno k žádné koncepci, ale bylo vydáno jako podklad pro podání žádosti o výjimku ze zákazu stavět dálnice v CHKO a žádost o vydání územního rozhodnutí. Dále konstatovaly, že dle § 14 odst. 3 zákona o posuzování vlivů mělo proběhnout veřejné projednání koncepce a nejméně 60 dnů před tímto projednáním její předkladatel měl zveřejnit buď její návrh, nebo návrh jejích zásad. V daném případě neexistuje dle Děti Země žádný doklad, že by návrh odborné studie o dálnici D8 byl zveřejněn 60 dnů před veřejným projednáním. Dle Děti Země studie vznikla začátkem listopadu 1994, proto nemohla být 60 dní před jednáním na Okresním úřadě v Litoměřicích konaném dne 19.11.1994 s touto studií seznámena. Samo uvedené jednání pak nebylo veřejným projednáním koncepce, neboť žádná dotčená veřejnost se o něm nemohla na příslušných úředních deskách dovědět. Na nesprávnost procesu SEA pro dálnici D8 - 0805 poukázala dle Děti Země i kontrola NKÚ na začátku roku 2000.

Dále se vyjadřovaly Děti Země k otázce zákonnosti procesu EIA. Uvedly, že varianty dálnice D8 - 0805 s dlouhými tunely nebyly v dokumentaci EIA uvedeny a posouzeny a připomínky dotčené veřejnosti požadující jejich posouzení nebyly řešeny. Došlo tedy dle Děti Země k zásahu do práv dotčené veřejnosti včetně žalobce na příznivé životní prostředí, když proces výběru koridoru (resp. variant) pro dálnici D8 - 0805 neproběhl v souladu se zákonem o posuzování vlivů, když z tohoto procesu byly předčasně vyloučeny k životnímu prostředí šetnější tunelové varianty. Výběr konkrétní varianty dálnice procesem EIA byl proveden jen mezi dvěma téměř identickými povrchovými variantami. Dle Děti Země na nezákonnost procesu EIA poukazoval i veřejný ochránce práv ve své „Zprávě o průběhu šetření ve věci podnětu občanského sdružení Děti Země, týkajícím se průchodu dálnice D8 CHKO České středohoří“ ze dne 31.7.2003. Děti Země dospěly k závěru, že vzhledem k tomu, že stanovisko EIA ze dne 15.11.1996 vydané na základě § 11 zákona o posuzování vlivů navazuje na procesní a věcné nezákonnosti při posuzování vlivů jednotlivých variant (koridorů) vedení dálnice D8 - 0805 dle § 14 téhož zákona (tzv. stanovisko SEA ze dne 20.4.1995), je toto stanovisko EIA samo o sobě nezákonné.

Děti Země poukázaly rovněž na to, že dle jejich názoru skutečnost, že stanovisko EIA vychází z nezákonně přijatého stanoviska SEA, vyplývá z reakcí Ministerstva životního prostředí na jejich stížnosti, které uvádělo, že problematika alternativních tras byla již řešena v jiných předcházejících řízeních orgánů státní správy.

Děti Země dále zdůraznily, že je třeba důsledně rozlišovat proces SEA týkající se územního plánu velkého územního celku okresu Litoměřice a proces SEA týkající se výběru variant vedení dálnice D8. Proces SEA o výběru koridoru dálnice D8 - 0805 ukončený stanoviskem ze dne 20.4.1995 „předurčil“ výběr koridoru dálnice D8-0805, neboť oba navazující procesy, tedy SEA pro územní plán velkého územního celku okresu Litoměřice a EIA pro stavbu dálnice se s odkazem na citované stanovisko SEA koridorech již nezabývaly jinými koridory dálnice D8-0805.

Děti Země pak ve svém vyjádření reagovaly na konkrétní tvrzení obsažená ve vyjádření žalovaného k podané žalobě. Řada reakcí na konkrétní tvrzení žalovaného

vycházela z výše uvedených tvrzení Děti Země. Mimo rámec výše uvedených tvrzení z konkrétních reakcí vyplynulo následující pro věc relevantní vyjádření. Zejména trvaly Děti Země na tom, že nezákonnost EIA má vliv na obsah celého žalobou napadeného rozhodnutí, tj. na výrok o umístění stavby i na výrok o povolení stavby. Stanovisko EIA je dle jejich názoru podkladem pro územní i stavební řízení, takže lze v daném případě žalovat celé předmětné rozhodnutí. K tvrzení žalovaného, že žalobce se neúčastnil v procesu přijetí stanoviska EIA ze dne 15.11.1996, uvádí, že předmětem sporu je nezákonné vyloučení veřejnosti, včetně žalobce a Děti Země, z procesu SEA o výběru koridoru dálnice D8-0805 a následná nezákonnost procesu EIA. Žalobce jako účastník spojeného územního a stavebního řízení může dle Děti Země namítat nezákonnost jakéhokoliv podkladového stanoviska, aniž je podstatné, zda se předmětného „procesu“ aktivně účastnil či nikoliv. Ve smyslu Aarhuské úmluvy může každý účastník příslušného řízení namítat nezákonnost procesu EIA. Ani žádný zákon dle Děti země nikde nestanoví, že nezákonností procesu EIA mohou namítat jen účastníci tohoto procesu.

Dále děti reagovaly ve smyslu výše uvedených i na konkrétní výroky ŘSD obsažené ve vyjádření této osoby zúčastněné na řízení. Tyto reakce na konkrétní tvrzení ŘSD vycházely z výše uvedených tvrzení Děti Země.

V průběhu řízení před soudem doručily Děti země soudu ještě doplňující vyjádření ze dne 15.7.2012. V tomto vyjádření Děti země opět zopakovaly své názory na předmětnou věc, citovaly dle jejich názoru relevantní judikaturu a uvedly odkazy na konkrétní listiny ze správních spisů týkajících se předmětného řízení, které podporují jejich názor.

Ústecký kraj jako osoba zúčastněná na řízení se vyjádřila pouze k návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě. Ostatní osoby zúčastněné na řízení se k věci nijak nevyjádřily.

Před vlastním meritorním projednáním předmětné žaloby se soud primárně zabýval otázkou aktivní žalobní legitimace žalobce.

Ve vztahu k možné aktivní žalobní legitimaci dle Aarhuské úmluvy a popřípadě v souvislosti s odkazem na směrnici Rady 85/337/EHS soud uvádí následující. V otázce této žalobní legitimace se soud ztotožnil s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 16.12.2010, č.j. 1 As 61/2010-98, rozsudek ze dne 6.8.2009, č.j. 9 As 88/2008-316, nebo rozsudek ze dne 3.3.2011, č.j. 1 As 7/2011-397). Z těchto rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že Aarhuská úmluva nemá povahu „self-executing“ smlouvy, tzn. smlouvy samovykonatelné a přímo aplikovatelné. Ačkoli tedy Aarhuská úmluva nesporně patří do kategorie mezinárodních smluv, které jsou součástí českého právního řádu (tato úmluva byla publikována pod č. 124/2004 Sb.m.s., splňuje podmínky stanovené čl. 10 Ústavy České republiky), v případě, že by stanovila něco jiného než zákon, nebylo by možno uplatnit pravidlo o aplikační přednosti této mezinárodní smlouvy před zákonem. Podle čl. 2 bodu 5 Aarhuské úmluvy se za „dotčenou veřejnost“ považuje veřejnost, která je nebo může být ovlivněna environmentálním rozhodováním, anebo která má na tomto rozhodování určitý zájem, přičemž pro účely této definice se u nevládních organizací podporujících ochranu životního prostředí a splňujících požadavky vnitrostátních právních předpisů předpokládá, že mají na environmentálním rozhodování zájem. Judikatorně pak bylo dovozeno, že nevládní organizace založené za účelem ochrany přírody musí splnit požadavky vnitrostátních předpisů, aby byly považovány za dotčenou veřejnost a měly přístup k soudu dle čl. 9 odst. 2

Aarhuské úmluvy. Aktivní legitimaci občanského sdružení tedy nelze dovozovat přímo z Aarhuské úmluvy.

Dle názoru soudu rovněž nelze aktivní žalobní legitimaci žalobce dovozovat přímo ze směrnice Rady 85/337/EHS. Aby mohla být žalobní legitimace žalobce dovozována přímo z uvedené směrnice, musely by dle soudu být splněny podmínky pro přímý účinek této směrnice. K tomu by došlo, pokud by uvedená směrnice nebyla ve stanovené lhůtě řádně implementována do vnitrostátního právního řádu. Dle názoru soudu došlo k řádné implementaci uvedené směrnice. Implementace této směrnice se projevuje dle soudu zejména v ustanovení § 70 zákona o ochraně krajiny, který umožňuje přístup dotčené veřejnosti k informacím a do příslušných správních řízení a odvozeně přes účastenství ve správním řízení i možnost dovolávat se příslušného soudního přezkumu velice široce a stanoví pouhou minimalistickou podmínku o tyto informace jednoduchým způsobem požádat a do předmětných správních řízení se po obdržení informace o jejich vedení přihlásit. Rovněž se implementace projevuje dle soudu v ustanovení § 23 zák. č. 100/2001 Sb., které umožňuje za splnění konkrétních podmínek občanským sdružením účastenství v navazujících správních řízeních, ve kterých bylo využito dokumentace nebo posudku, a rovněž umožňuje domáhat se občanským sdružením, jejichž předmětem činnosti je ochrana životního prostředí, veřejného zdraví nebo kulturních památek, v rámci soudního přezkumu zrušení rozhodnutí navazujícího na oznámení, dokumentaci či posudek. Dle názoru soudu tedy nejsou dány podmínky, aby se žalobce mohl domáhat aktivní legitimace přímo s odkazem na citovanou směrnici.

Dle názoru soudu tedy nelze vzhledem k výše uvedenému v žalobcově případě dovozovat s odkazem na Aarhuskou úmluvu nebo na směrnici Rady 85/337/EHS jeho aktivní legitimaci ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s. ani ustanovení § 66 odst. 3 s.ř.s.

Naopak soud souhlasí s názorem žalobce, že je dána jeho aktivní žalobní legitimace ve smyslu § 65 odst. 2 s.ř.s. V citovaném ustanovení je uvedeno, že žalobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat i účastník řízení před správním orgánem, který není k žalobě oprávněn podle odst. 1 citovaného ustanovení, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí. Při podávání procesních námitek se žalobce musí pohybovat v mezích svého předmětu činnosti, který vyplývá z jeho stanov, tj. přípustné jsou z jeho strany jen takové námítka, které se týkají ochrany životního prostředí, přírody a krajiny. Samy stanovy však nemohou účastenství žalobce ve správním řízení založit. Další nutnou podmínkou pro přiznání postavení účastníka ve správním řízení je existence zákonného ustanovení, které přiznává občanským sdružením jako právnickým osobám v souvislosti s některou z činností v těchto stanovách uvedenou účastenství ve správních a navazujících soudních řízeních. Z obsahu správního spisu jednoznačně vyplývá, že žalobce byl účastníkem řízení na základě splnění podmínek uvedených v § 70 zákona o ochraně krajiny. Žalobce ve své žalobě výslovně tvrdí, že byl postupem žalovaného dotčen na svých procesních právech takovým způsobem (nezákonným vydáním stanoviska EIA dne 15.11.1996), že toto porušení procesních předpisů mohlo způsobit nezákonnost žalovaného i prvostupňového rozhodnutí. Skutečnost, že žalobci neschází žalobní legitimace dle § 65 odst. 1 s.ř.s., je dle soudu také splněna, neboť pro možnost domáhat se aktivní žalobní legitimace dle tohoto ustanovení je nezbytně nutné, aby subjekt dovolávající se tohoto oprávnění byl nositelem veřejného hmotného subjektivního práva a žalobce jakožto občanské sdružení, jehož hlavním cílem a posláním je dle jeho platných stanov ochrana přírody a krajiny, není nositelem takových hmotných práv. Dle názoru soudu byly tedy naplněny všechny zákonem předpokládané skutečnosti a žalobci náleží aktivní žalobní legitimace dle § 65 odst. 2 s.ř.s.

Zejména ve vztahu k námitkám OSK soud zdůrazňuje, že žalobní legitimace žalobce se odvíjí od účastenství v řízení, ve kterém bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí. Do tohoto řízení se žalobce řádně přihlásil v souladu s ustanovením § 70 zákona o ochraně krajiny, přípisem ze dne 20.4.2011. Posouzení otázky, zda mohlo dojít ke zkrácení žalobcových práv či k němu skutečně v daném řízení došlo a v jakém rozsahu je následně předmětem až rozhodování o věci samé. V tomto směru tedy shledal soud argumentaci OSK jako nepřiléhavou.

Dále soud uvádí, že žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě uvádí, že žalobcova námitka týkající se zákonnosti přijetí stanoviska SEA a EIA se vztahuje toliko k rozhodnutí o umístění staveb, a proto je založena žalobcova aktivní žalobní legitimace toliko ve vztahu k výroku A prvostupňového rozhodnutí, který se týkal umístění staveb. Dle žalovaného tedy žalobce nemůže svojí žalobou napadat výrok B prvostupňového rozhodnutí, kterým bylo rozhodováno o povolení staveb. V tomto směru má být dle žalovaného rovněž posouzena i předmětná žaloba, že rozhodnutí žalovaného je napadeno pouze v rozsahu týkajícím se výroku A prvostupňového rozhodnutí. V tomto směru musí soud konstatovat, že žalobce ve správním řízení svým odvoláním napadl prvostupňové rozhodnutí ve vztahu ke všem jeho výrokům. O odvolání žalobce bylo ve správním řízení rozhodnuto rozhodnutím, které obsahuje pouze jeden výrok, a to, že „*odvolání podané občanským sdružením Společnost ochránců životního prostředí, Nerudova 34,412 01 Litoměřice, proti rozhodnutí Městského úřadu Lovosice, odboru stavebního úřadu a územního plánování č.j. 8086-317/2011-OST 61/2011 ze dne 21.12.2011, kterým byl umístěn a povolen soubor staveb Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice – Řehlovice, zamítá ...*“ O odvolání žalobce bylo tedy rozhodnuto jedním uceleným výrokem, kterým bylo zamítnuto odvolání proti oběma výrokům prvostupňového rozhodnutí. Tento výrok žalobce svojí žalobou v plném rozsahu napadl. Vzhledem k formulaci výroku žalobou napadeného rozhodnutí o odvolání jako jednoho vnitřně nestrukturovaného výroku a formulaci podané žaloby a skutečnosti, že v rámci správního soudnictví je žalobou napadáno právě konečné rozhodnutí správních orgánů ve věci a nikoli prvostupňové rozhodnutí, nelze dle soudu než konstatovat, že předmětem soudního přezkumu je výrok žalobou napadeného rozhodnutí v plném rozsahu a s ohledem na výše uvedené k celému tomuto výroku svědčí žalobci aktivní žalobní legitimace ve smyslu § 65 odst. 2 s.ř.s.

Následně tedy soud přikročil k projednání jednotlivých žalobních návrhů žalobce a námitek žalovaného a osob zúčastněných na řízení.

O věci soud rozhodoval na základě zmocnění § 51 odst. 1 s.ř.s. bez jednání, neboť žalobce s tímto postupem výslovně souhlasil a žalovaný nevyjádřil do dvou týdnů od doručení výzvy soudu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci a proto se má za to, že souhlas s projednáním věci bez nařízení jednání udělil, když o uvedeném následku byl ve výzvě výslovně poučen. Soud nepřikročil k nařízení jednání, ačkoliv ŘSD nařízení jednání ve věci navrhovalo. ŘSD však v daném soudním řízení vystupuje v postavení osoby zúčastněné na řízení. V § 34 odst. 3 s.ř.s. je uvedeno, že osoba zúčastněná na řízení má právo předkládat písemná vyjádření, nahlížet do spisu, být vyrozuměna o nařízeném jednání a žádat, aby jí bylo při jednání uděleno slovo; doručuje se jí žaloba, usnesení o přiznání odkladného účinku, usnesení o předběžném opatření a rozhodnutí, jímž se řízení u soudu končí; osoba zúčastněná na řízení nemůže disponovat jeho předmětem. Mezi práva osoby zúčastněné na řízení tedy dle soudu v žádném případě nepatří právo dožadovat se nařízení jednání soudu. V tomto směru je

soud vázán výlučně vůlí žalobce a žalovaného, kteří v daném případě nepožadují nařízení jednání ve věci. Soud neshledal ani nutnost nařízení jednání ve věci ve vztahu k provádění dokazování v soudním řízení, neboť soud nepřistoupil k provádění žádných z důkazů navrhaných účastníky řízení. V daném případě soud při rozhodování vycházel výhradně ze správních spisů vedených v řízeních, jejichž zákonnost byla v předmětném soudním řízení přezkoumávána (včetně správního spisu týkajícího se procesu přijetí stanoviska SEA ze dne 20.4.1995). Správními spisy, které jsou předmětem soudního přezkumu, se dokazování v rámci správního soudnictví neprovádí. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem soud tedy návrhu ŘSD na nařízení jednání ve věci nevyhověl a rozhodl bez jednání.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Z žalobcových námitek se soud primárně zabýval otázkou přezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí. Žalobce namítal nepřezkoumatelnost předmětného rozhodnutí z důvodu, že žalovaný se v něm řádně nevypořádal se všemi odvolacími námitkami. Tuto námitku žalobce formuloval zcela obecně, aniž by konkretizoval, se kterými námitkami se žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí nevypořádal. Soud se proto s touto žalobní námitkou rovněž může vypořádat pouze na zcela obecné úrovni. Rozhodnutí odvolacího správního orgánu je obecně nepřezkoumatelné, pokud se nevypořádá se všemi odvolacími námitkami účastníka řízení. Na tomto místě soud poznamenává, že při posouzení přezkoumatelnosti rozhodnutí se soud nezabývá otázkou správnosti a podrobnosti vypořádání se s odvolacími námitkami, ale pouze tím, zda se odvolací orgán v rámci správního řízení vypořádal v zákonem stanoveném rozsahu a zákonem stanoveným způsobem se všemi žalobcem uplatněnými námitkami. V daném konkrétním případě soud porovnal obsah žalobou napadeného rozhodnutí s obsahem odvolání podaného žalobcem v rámci správního řízení a dospěl k závěru, že žalovaný se ve svém rozhodnutí vypořádal zcela dostačujícím způsobem v rozsahu požadovaném zákonem se všemi žalobcem uplatněnými odvolacími námitkami. Soud tedy shledal žalobou napadené rozhodnutí přezkoumatelným a žalobcovu námitku v tomto směru shledal jako zcela nedůvodnou.

Následně tedy soud přistoupil k přezkumu druhé a zároveň poslední žalobcovy námítce. Ve stručnosti lze tuto námitku shrnout tak, žalobce tvrdí, že byl postupem žalovaného dotčen na svých procesních právech tím, že správní orgány se při vydání územního rozhodnutí vypořádávaly se stanoviskem EIA, které bylo zatíženo nezákonností v důsledku nezákonného postupu při přijetí stanoviska SEA ze dne 20.4.1995, a toto porušení procesních předpisů mohlo způsobit nezákonnost napadeného rozhodnutí i rozhodnutí prvostupňového. Nezákonný postup při přijetí stanoviska SEA ze dne 20.4.1995 spatřuje žalobce v tom, že

nebylo řádně provedeno veřejné projednání tohoto stanoviska a byla opominuta dotčená veřejnost.

V rámci vypořádání se s touto žalobní námitkou se soud bude vypořádávat současně i s tvrzeními žalovaného a osob zúčastněných na řízení, a to zejména ŘSD. Děti Země ve svých tvrzeních prakticky kopírují nebo se snaží doložit tvrzení žalobce. Proto se soud nebude k jejich tvrzením samostatně vyjadřovat, když má za to, že vyjádření soudu k žalobcovým námitkám lze plně vztáhnout i na tvrzení Děti Země.

V rámci svého vyjádření k výše citované námitce žalovaný namítl mimo jiné i neunesení důkazního břemene ze strany žalobce. V tomto směru soud podotýká, že v předmětném případě směřuje námitka žalobce ke skutečnostem, které jsou obsahem správních spisů, které byly vedeny ve správních řízeních, které jsou předmětem přezkumu v dané věci (jak již bylo výše uvedeno včetně spisu týkajícího se řízení SEA ukončeného vydáním stanoviska ze dne 20.4.1995). Soud dále poznamenává, že v případě, že by shledal, že pro prokázání určitého tvrzení či skutečnosti je ze strany žalobce třeba předložit důkaz, je taková skutečnost důvodem k výzvě vůči účastníkovi řízení a nikoli důvodem pro meritorní zamítnutí žaloby. Tuto námitku žalovaného tedy vyhodnotil soud ve vztahu k meritornímu přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí jako nedůvodnou.

K tvrzení žalovaného, že žalobce byl v předchozích správních řízeních týkajících se výstavby dálnice D8 zcela pasivní a neúčastnil se ani projednávání stanoviska EIA k předmětné stavbě soud uvádí, že tato tvrzení jsou pro předmětnou věc zcela irelevantní. Soud zdůrazňuje, že skutečnost, že v jiných správních řízeních byl žalobce pasivní, nemůže žádným způsobem omezovat jeho procesní oprávnění v rámci předmětného soudního řízení. Ve vztahu k námitce, že v rámci projednání stanoviska EIA žalobce neuplatnil žádné námitky soud konstatuje, že soud trvá na tom, že občanské sdružení, jejichž hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny, které se s odkazem na ustanovení § 70 zákona o ochraně krajiny staly účastníky správního řízení, se mohou domáhat ochrany svých procesních práv v rámci správního soudnictví, když se domnívají, že k porušení těchto jejich práv došlo tím, že se správní orgán v územním řízení vypořádal se stanoviskem EIA, které bylo zatíženo nezákonností v důsledku nezákonného postupu při přijetí stanoviska SEA, a to i v případě, že v samotném procesu přijetí stanoviska EIA neuplatnilo toto sdružení žádné námitky. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém rozhodnutí ze dne 26.8.2008, č.j. 7 Afs 54/2007-62, konstatoval, že jako žalobní námitku lze uplatnit i námitku, která nebyla žalobcem uplatněna v rámci odvolání. Tento závěr lze dle soudu plně aplikovat i na předmětnou námitku žalovaného s tím, že žalobce může v příslušném řízení před soudem v rámci správního soudnictví nezákonnosti vztahující se k projednání stanoviska EIA i v případě, že v samotném procesu projednávání stanoviska žádné námitky ze strany současného žalobce vneseny nebyly. Uvedené námitky žalovaného proti podané žalobě tedy soud rovněž shledal jako nedůvodné.

Soud rovněž shledal jako nemístný odkaz žalovaného na skutečnost, že v rámci petiční aktivity občanského sdružení Děti Země se příslušné orgány zabývaly možností vedení trasy dálnice D8 tunelem Kubačka. Uvedená skutečnost není v žádném vztahu k soudem projednávané věci. Nelze v žádném případě dávat na roveň posouzení různých tras vedení dálnice postupem dle příslušných zákonů a vyjádření se správních orgánů k soukromé petiční

akci ekologického občanského sdružení. Tento odkaz žalovaného vyhodnotil soud tedy jako zcela nepříhodný.

Žalovaný vlastní argumentaci k vlastní žalobcově námitce opírá zejména o stanovisko, že stanovisko SEA ze dne 20.4.1995 nebylo přijímáno ve vztahu k žádné koncepci, tedy že se jedná o stanovisko přijaté „mimo zákon“. Žalovaný poměrně rozsáhle argumentuje, že koncepce vedení trasy dálnice D8 byla přijata již v šedesátých letech dvacátého století a vycházela z plánů, které mají své kořeny v letech 1938-1945. Uvedené koncepce tedy byly přijaty v době, kdy ještě neexistovala právní úprava zakotvující právo veřejnosti na účast při přijímání uvedených koncepcí či zakotvující povinnost podrobit koncepcie posouzení z hlediska vlivu na životní prostředí.

V samotném důsledku je tedy žalobce i žalovaný za jedno, že stanovisko SEA ze dne 20.4.1995 nebylo přijato v souvislosti s posuzováním koncepce a jde tedy o stanovisko vyhotovené mimo rámec zákona. Dle soudu tedy tuto nespornou skutečnost není důvod dále rozebírat. Tato skutečnost však nic nemění na faktu, že proces SEA zakončený vydáním stanoviska ze dne 20.4.1995 byl jediným procesem zabývajícím se dopadem stavby dálnice D8 na životní prostředí, ve kterém byly posuzovány i tunelové varianty vedení dálnice a že tyto tunelové varianty nebyly již posuzovány v procesu EIA pro daný úsek dálnice právě s odkazem na skutečnost, že k jejich posouzení a vyloučení došlo v předcházejících řízeních. Jediným takovým řízením byl právě proces SEA zakončený vydáním stanoviska ze dne 20.4.1995.

Žalovaný dále ve svém vyjádření popsal proces, kterým prošlo posuzování variant vedení dálnice v rámci řízení o územním plánu velkého územního celku okresu Litoměřice. Poukazuje i na skutečnost, že zpracovatelé územního plánu se v rozhodnutí vypořádali i s otázkou variant koridorů D8. Ovšem v rámci tohoto řízení došlo k posouzení vlivů na životní prostředí pouze již „předvybraných“ povrchových variant vedení dálnice D8. Rovněž skutečnost, že zpracovatel územního plánu se vypořádal s otázkou variant koridorů, nemůže nahradit posouzení vlivu na životní prostředí jednotlivých konkurenčních variant vedení dálnice. Ani tato argumentace žalovaného tedy dle soudu nijak nevyvrátila žalobní tvrzení žalobce.

K námitce ŘSD spočívající v tvrzení, že žalobcová námitka vztahující se k procesu přijetí stanoviska SEA ze dne 20.4.1995 a stanoviska EIA je ze strany žalobce nepřípustná, neboť z žalobcovy námitky nevyplývá porušení jeho procesních práv a ani k takovému porušení jeho práv žalobcem, uvádí soud následující. ŘSD trvá na tom, že tvrzení o porušení práv v řízení SEA nepředstavuje tvrzení o zkrácení práv v řízení předcházející vydání žalobou napadeného rozhodnutí, neboť toto stanovisko není podkladem ani pro územní rozhodnutí ani pro stavební řízení. S touto argumentací se však soud neztotožňuje. Soud trvá na tom, že věcná žalobní legitimace ve vztahu k předmětné námitce žalobci svědčí, neboť dle názoru soudu by mohlo reálně dojít k porušení procesních práv žalobce právě tím, že příslušný správní orgán by při vydávání žalobou napadeného rozhodnutí vycházel ze stanoviska EIA zatíženého nezákonností v důsledku nezákonného postupu při předcházejícím přijetí stanoviska SEA. Soud je přesvědčen, že totožný názor zastává i Nejvyšší správní soud, neboť ten v rozsudku ze dne 20.5.2009, č.j. 1 As 111/2008-363, ve kterém se zabýval mimo jiné totožnou námitkou, jakou vznesl žalobce v tomto soudním řízení ve vztahu k územnímu rozhodnutí o stavbě dálnice D8, zavázal zdejší soud k tomu, aby se předmětnou otázkou

zabýval a přezkoumatelným způsobem o ní rozhodl. Soud podotýká, že posouzení, zda skutečně došlo k porušení žalobcových práv je pak předmětem věcného posouzení celé věci. Na tomto místě soud pouze konstatuje, že v daném případě se jedná o námitku ze strany žalobce přípustnou a věcně projednatelnou.

K námitce ŘSD, že námitka týkající se porušení procesního postupu při přijetí stanoviska SEA je nepřipustná v rámci soudního přezkumu rozhodnutí v rámci územního řízení a šlo by jí uplatnit pouze v rámci přezkumu rozhodnutí o územním plánu, soud uvádí následující. Soud zdůrazňuje, že v daném případě je nutno vycházet z žalobcem použité koncepce žalobní námitky. Žalobce namítá, že mohlo dojít k porušení jeho procesních práv tím, že správní orgán se v územním řízení vypořádával se stanoviskem EIA, které bylo zatíženo nezákonností v důsledku nezákonného postupu při přijetí stanoviska SEA. Dle soudu tuto námitku nelze zjednodušovat, jak činí ŘSD v tom směru, že týká pouze porušení procesního postupu při přijetí stanoviska SEA. Posouzením přípustnosti námitky naprosto totožné s námitkou vznesenou žalobcem se zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 1.6.2011, č.j. 1 As 6/2011-347. Námitka byla v daném řízení shrnuta Nejvyšším správním soudem takto: *„Výběr konkrétního koridoru dálnice D 8 v úseku Lovosice – Řehlovice z variant, které přicházely v úvahu, byl učiněn na základě posouzení vlivů dopravní studie na životní prostředí. Jeho výstupem bylo stanovisko SEA, které doporučilo sledovat koridor C (skládající se z varianty C1 a C2) a upustit od ostatních variant. Stěžovatel ovšem namítá, že v průběhu tohoto procesu neproběhlo veřejné projednání, které mělo být dle zákona č. 244/1992 Sb. jeho obligatorní součástí. Následně byl zpracován a vydán územní plán vyššího územního celku – okres Litoměřice, v němž byla trasa dálnice D 8 zachycena v souladu se stanoviskem SEA vydanému k dopravní studii. Poté bylo provedeno posouzení vlivů záměru (dálnice D 8) na životní prostředí (proces EIA), který opět vycházel pouze z již vybraného koridoru. Posouzení ostatních variant v tomto procesu bylo odmítnuto s odkazem na shora uvedené stanovisko SEA. Stěžovatel má za to, že v procesu SEA byla porušena jeho práva, neboť neproběhlo veřejné projednání dopravní studie, jehož by se mohl účastnit. Výstup tohoto procesu (stanovisko SEA) je nezákonný. Jelikož stanovisko SEA bylo podkladem pro proces EIA, jehož výstupem je stanovisko EIA, je i toto stanovisko stíženo nezákonností, neboť se jedná o plod z otráveného stromu. Tento soubor dílčích námitek tedy ve svém souhrnu zpochybňuje výběr konkrétní trasy dálnice D8.“*

Ve výše citovaném rozhodnutí pak Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„stanovisko EIA je v první řadě podkladem pro územní řízení, v něm se také rozhoduje o umístění stavby na přesně určené pozemky (§ 4 odst. 1 písm. č. vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, shodně § 9 odst. 1 vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření). Otázka, které se týká námitka stěžovatele (tj. stanovení konkrétní trasy dálnice D 8), byla předmětem územního řízení. Její posouzení ze strany správních orgánů mohlo být přezkoumáno soudem pouze v souvislosti s žalobou proti územnímu rozhodnutí.“*

Krajský soud nemá žádný důvod odchytil se od výše uvedeného názoru Nejvyššího správního soudu. V předmětné věci bylo žalobou napadené rozhodnutí vydáno v řízení, v němž v souladu se zákonem č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní infrastruktury, došlo ke spojení územního a stavebního řízení v jedno řízení společné. Žalobou napadené rozhodnutí je tedy rozhodnutím ve spojeném řízení územním a stavebním. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem tedy soud má za to, že žalobcem uplatněná námitka může být v daném případě projednána.

K tvrzení ŘSD, že stanovisko SEA k přijetí územního plánu velkého územního celku okresu Litoměřice bylo řádně projednáno, soud poznamenává, že žalobcová námitka se vztahuje k procesu SEA ukončenému stanoviskem ze dne 20.4.1995. Proces přijetí stanoviska SEA, v jehož průběhu došlo dne 21.12.1995 k veřejnému projednání, není touto žalobcovou námitkou nijak napadán.

K argumentaci ŘSD týkající se uplatnění principu proporcionality uvádí soud následující. ŘSD uvádí, že dle ustálené judikatury správních soudů mezi namítanou nezákonností a vyhověním žalobě, tj. důsledky zrušení napadeného správního rozhodnutí, musí existovat určitý vztah proporcionality. Ve vztahu k tomuto principu proporcionality pak ŘSD předneslo celou řadu následků, které by byly spojeny s eventuelním zrušením žalobou napadeného rozhodnutí, a to od navýšení počtu úmrtí na silnicích, přes ekonomické ztráty až po zatížení životního prostředí. Vyjádřilo rovněž názor, že následky případného zrušení rozhodnutí by byly v hrubém nepoměru k porušení procesních práv žalobce, ke kterým eventuelně mohlo v přezkoumávaném řízení dojít.

Dle názoru soudu v daném případě zřejmě došlo k nepochopení aplikace principu proporcionality v rámci správního soudnictví. Princip proporcionality v rámci správního soudnictví znamená, že soud v rámci svého rozhodování vždy posuzuje, zda eventuelně zjištěné pochybení ze strany správního orgánu může zapříčinit nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Ne každá nezákonnost či vada řízení totiž musí ve svém důsledku mít za následek nezákonnost rozhodnutí správního orgánu ve věci samé. Princip proporcionality spočívá v tom, že správní soud zruší žalobou napadené rozhodnutí jen tehdy, pokud by shledal, že k porušení zákona došlo nikoliv v zanedbatelné míře, nýbrž v intenzitě, zpochybňující zákonnost posuzovaného správního řízení jako celku. Pod optikou principu proporcionality je nutno vyslovení nezákonnosti správního rozhodnutí chápat i jako „*deklaraci toho, že míra pochybení správního orgánu překročila mez, již je vzhledem k celkové komplikovanosti řízení a s přihlédnutím k povaze rozhodované věci možno považovat za v konečném důsledku neohrožující právem chráněné zájmy účastníků, přičemž k překročení této meze může dojít jak jediným pochybením dostatečně závažného rázu, tak také větším počtem relativně samostatných pochybení, jež by snad byla vnímána jak marginální sama o sobě, ve svém úhrnu však dosahují zmíněné zásadní intenzity.*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.10.2008, č.j. 6 As 51/2007-228). Princip proporcionality tedy v žádném případě nelze chápat jako poměrování míry eventuelního nezákonného zásahu do práv žalobce a následků spojených se zrušením nezákonného správního rozhodnutí. Na tomto místě soud musí zdůraznit, že úvahy o tom, zda některému z účastníků správního řízení či jiným osobám vznikne v důsledku zrušení nezákonného správního rozhodnutí materiální újma a jaké jsou ekonomické či politické důsledky zrušení správního rozhodnutí, o kterém soud dospěl k závěru, že je stíženo věcnou či procesní vadou, která mohla způsobit nezákonné rozhodnutí ve věci samé, jsou úvahy, od kterých se soud v rámci správního soudnictví musí zcela oprostit.

Výše uvedené úvahy soudu o významu principu proporcionality lze vztáhnout i k argumentům obsaženým ve vyjádření OSK.

K vyjádření ŘSD ze dne 18.7.2012 soud uvádí, že ŘSD prakticky pouze reprodukovalo názory Ministerstva životního prostředí k předmětné věci. Tyto názory Ministerstva životního prostředí se prakticky shodují s tvrzeními uplatněnými ŘSD v jeho předchozích vyjádřeních.

Novým tvrzením obsaženým v tomto vyjádření je dle soudu tvrzení, že za situace, kdy o trase dálnice již bylo rozhodnuto územním plánem velkého územního celku, bylo bezpředmětné provádět posouzení vlivů na životní prostředí pro varianty vedoucí územím, kde trasa dálnice nemůže dle územního plánu vést. Toto tvrzení se dle soudu vztahuje k samotnému posouzení otázky, zda v předcházejícím správním řízení došlo k porušení procesních práv žalobce či nikoli, se kterou se soud vypořádá níže.

ŘSD ve svém vyjádření ze dne 18.7.2012 sdělilo mimo jiné soudu, že plánuje předložit soudu reakci na vyjádření jiné osoby zúčastněné na řízení (Děti Země) v termínu do 2.8.2012. Soud dospěl k závěru, že i přes toto sdělení může rozhodnout ve věci před uplynutím termínu, který si k vyjádření stanovilo ŘSD, neboť v ustanovení § 34 s.ř.s. je mimo jiné zaručeno právo osob zúčastněných na řízení vyjádřit se k věci (tedy k věci samé), čehož ŘSD v průběhu řízení před soudem několikrát využilo, a nikoli právo vyjadřovat se k podáním jiných osob zúčastněných na řízení. Jednotlivá vyjádření osob zúčastněných na řízení jim soud vzájemně zasílal nad zákonem stanovený rámec a pouze pro informaci. Soud je tedy přesvědčen, že pokud rozhodl před uplynutím termínu, který si ŘSD stanovilo k vyhotovení reakce na vyjádření Děti Země jako osoby zúčastněné na řízení, nedošlo tím k porušení žádných procesních práv ŘSD.

K vyjádření OSK ze dne 20.7.2012 soud uvádí, že většina tvrzení OSK v tomto vyjádření se vztahovala k procesu přijímání územního plánu velkého územního celku Litoměřicko, který není bezprostředně předmětem tohoto řízení.

K tvrzení, že v rámci procesu přijímání stanoviska SEA, který byl zakončen vydáním stanoviska ze dne 20.4.1995, mohl kdokoli nahlédnout do dokumentace a po dobu 30 dní před projednáním uplatnit k této dokumentaci vyjádření u příslušné obce, soud uvádí, že právě skutečnost, zda byly dodrženy procesní postupy při daném procesu včetně dodržení jednotlivých lhůt pro eventuelní vyjádření veřejnosti, je předmětem hlavní žalobcoví námitky, se kterou se soud vypořádá níže.

Pro úplnost soud k námitce OSK, že v celé délce trasy plánované dálnice již je provedeno odstranění povrchu terénu, soud uvádí, že tato skutečnost je pro soud z hlediska posouzení zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí zcela irelevantní.

Následně po vypořádání se s argumenty žalovaného a osob zúčastněných na řízení přistoupil soud k posouzení zásadní námitky samotného žalobce.

Soud předesílá, že Předmětná stanoviska SEA i EIA byla přijata dle zákona o posuzování vlivů, který byl zrušen a nahrazen zák. č. 100/2001 Sb. Otázkou následné závaznosti stanoviska EIA přijatého dle zákona o posuzování vlivů po nabytí účinnosti zák. č. 100/2001 Sb. se zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 19.1.2010, č.j. 1 As 91/2009-83, a dospěl k závěru, že stanovisko EIA, i když bylo vydáno podle zákona o posuzování vlivů, by mělo být závazným podkladem pro rozhodování správních orgánů i ve smyslu § 10 zák. č. 100/2001 Sb.

Jak již bylo výše uvedeno, dospěl soud k závěru, že tato námitka ze strany žalobce je přípustná a v daném konkrétním řízení projednatelná.

Dle názoru soudu z předložené dokumentace vyplývá, že jediným procesem SEA, ve kterém byly porovnávány různé varianty (např. tunelové varianty) s vybranou variantou povrchovou okolo vrchu Lovoš, byl právě proces SEA ukončený vydáním stanoviska ze dne 20.4.1995. V případě procesu přijetí stanoviska SEA pro velký územní celek Litoměřicko již

byly předmětem porovnání pouze povrchové varianty. Přestože výslovně není ve stanovisku EIA uvedeno, že formálně vychází ze závěru obsaženého ve stanovisku SEA ze dne 20.4.1995, z obsahu stanoviska vyplývá, že fakticky závěry uvedené v předmětném stanovisku SEA ze dne 20.4.1995 byly podkladem pro vyhotovení stanoviska EIA. Tato skutečnost dle soudu vyplývá i z dopisu Ministerstva životního prostředí ze dne 4.10.1996, č.j. M/3252/490/SOKS/1682/OPVŽP/96, kterou ministerstvo reagovalo na připomínky Děti Země, sekce Za ekologicky čistou dopravu, k projednávání stanoviska EIA, kde je ve vztahu k námitce, že by mělo proběhnout posouzení více různých variant koridoru dálnice, uvedeno, že dokumentace respektuje koridor dálnice dříve stanovený Ministerstvem životního prostředí ČR a schválený Ministerstvem dopravy ČR, a proto uvedená problematika nebyla předmětem řízení. Dle soudu jediným stanoviskem, které se do té doby zabývalo výběrem variant koridoru, bylo výše zmíněné stanovisko SEA ze dne 20.4.1995.

Proto dospěl soud rovněž k závěru, že nezákonnost, ke které by došlo při přijetí tohoto stanoviska SEA, by měla přímý vliv na zákonnost stanoviska EIA, které ze závěrů tohoto stanoviska vychází.

Soud se ztotožnil s názorem žalobce, že pokud by byl proces přijetí stanoviska EIA zatížen nezákonností spočívající v nezákonném postupu při přijetí stanoviska SEA, mohlo by to mít vliv na zákonnost samotného napadeného rozhodnutí.

V ustanovení § 14 odst. 3 zákona o posuzování vlivů ve znění platném v době přijetí stanoviska SEA bylo uvedeno, že předkladatel je povinen vhodným způsobem a po dohodě s ministerstvem zajistit zveřejnění návrhu koncepce, popřípadě jejích zásad, nejméně 60 dnů před jejím projednáním. V odstavci 4 citovaného ustanovení pak bylo dále uvedeno, že předkladatel zašle návrh koncepce zpracovaný s přihlédnutím k případným připomínkám veřejnosti příslušnému orgánu, který ve lhůtě 30 dnů od jeho doručení k němu vydá stanovisko, s výjimkou případů, kdy je sám předkladatelem. Právě skutečnost, že nedošlo ke zveřejnění návrhu předmětného stanoviska SEA nejméně 60 dnů před jednáním konaným dne 29.11.1994 na Okresním úřadě v Litoměřicích, namítá žalobce jako podstatnou vadu předmětného procesu. Dotčená veřejnost tak neměla možnost se se záměrem seznámit a případně uplatnit své námitky.

Za účelem ověření této žalobcovy námitky si soud vyžádal předložení příslušného správního spisu. Ministerstvem životního prostředí bylo stejně jako v předešlých řízeních soudu předloženo pouze torzo správního spisu. Již v předcházejících soudních řízeních (naposledy řízení vedené pod sp. zn. 15 A 75/2011) Ministerstvo životního prostředí soudu opakovaně sdělilo, že žádné další doklady k předmětnému řízení SEA již nemá, neboť kompletní spisová dokumentace k předmětnému procesu přijetí stanoviska SEA se nedochovala. Vzhledem ke skutečnosti, že správní spis byl Ministerstvem předložen ve stejném rozsahu jako v předcházejících soudních řízeních, neshledal v daném konkrétním řízení soud nutnost opět vyzývat ministerstvo životního prostředí k doplnění správního spisu.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 20.5.2009, č.j. 1 As 111/2008-363, který se zabýval rozsudkem zdejšího soudu ze dne 22. 9. 2008, č. j. 15 Ca 91/2008 - 287, kterým byla řešena žaloba proti územnímu rozhodnutí ohledně umístění stavby dálnice D8 – 0805 jako takové, k neúplnosti správního spisu týkajícího se právě procesu přijetí předmětného stanoviska SEA uvedl, že *„neúplnost správního spisu nemusí mít za následek zrušení správního rozhodnutí, pokud je správní orgán schopen jinak doložit, že řízení před ním proběhlo řádně a že žaloba, která jeho rozhodnutí napadá, tedy není důvodná. Pokud ale správní orgán není s to vyvrátit tvrzení žalobců, podle nichž nebylo při projednávání*

stanoviska SEA postupováno podle zákona a veřejnost neměla možnost se tohoto procesu zúčastnit, může rozhodnutí správního orgánu stěžít obstat.“

Ve světle výše uvedeného závěru Nejvyššího správního soudu soud podrobil přezkumu fragment předloženého správního spisu vztahujícího se k procesu přijetí stanoviska SEA. Bylo předloženo samotné stanovisko v kopii, dále kopie záznamu z veřejného pracovního jednání k problematice vedení trasy dálnice D 8 v úseku Lovosice – Řehlovice, konaného dne 29.11.1994 na Okresním úřadě v Litoměřicích a kopie presenční listiny z tohoto jednání. Z uvedené presenční listiny nijak nevyplývá, že by se tohoto jednání účastnili zástupci dotčené veřejnosti, např. občanská sdružení zabývající se ochranou životního prostředí či fyzické osoby. Žádný další doklad, který by mohl dát vodítko k řešení přezkoumávané otázky, zda bylo v daném případě dodrženo ustanovení § 14 odst. 3 zákona o posuzování vlivů, či zda došlo k jeho porušení a dotčená veřejnost byla z projednání stanoviska vyloučena, správní orgány ani žalovaný nepředložily. Dle názoru soudu tedy samotný obsah fragmentu předložené spisu není způsobilý vyvrátit žalobcovu tvrzení o porušení zákona v procesu přijetí stanoviska SEA a soudu nebyly předloženy ani žádné jiné doklady či důkazy, které by byly s to tvrzení žalobce vyvrátit. Na základě předložených dokladů tedy soud nebyl schopen zásadní námitku žalobce přezkoumat a dovést případnou nezákonnost. Vzhledem k této nemožnosti přezkumu zásadní námitky žalobce v důsledku nekompletnosti předložené spisové dokumentace a vzhledem k tomu, že jak bylo již výše uvedeno, nezákonnost procesu SEA by zatížila i proces EIA, který vycházel z jeho závěru, a tím i samotné územní rozhodnutí, které se vypořádávalo s podmínkami EIA, a následně tedy i napadené rozhodnutí, nezbývá soudu než konstatovat, že napadené rozhodnutí je v důsledku výše uvedených skutečností nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.

Pro úplnost soud konstatuje, že žádný z důkazů navržených osobami zúčastněnými na řízení se nevztahoval k prokázání skutečnosti, že nedošlo ve výše uvedeném procesu SEA k porušení ustanovení § 14 odst. 3 zákona o posuzování vlivů. S ohledem na skutečnost, že bylo v dané věci zrušeno žalobou napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů rozhodnutí, shledal soud provedení navržených důkazů za nadbytečné a v souladu s ustanovením § 52 s.ř.s. rozhodl, že tyto důkazy neprovede.

S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vadu řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. a vrátil mu věc k dalšímu řízení. V dalším řízení bude pak správní orgán podle § 78 odst. 5 s.ř.s. vázán právním názorem, který byl vysloven v tomto zrušujícím rozsudku.

Jelikož žalobce měl ve věci plný úspěch, soud proto podle ust. § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. uložil žalovanému zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o předmětné žalobě v celkové výši 10 200,- Kč, která se skládá z částky 3 000,-Kč za zaplacený soudní poplatek, z částky 6 300,-Kč za tři úkony právní služby právního zástupce žalobce Mgr. Víta Brožka po 2 100,-Kč podle ust. § 7, ust. § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění po 1.9.2006 [převzetí a příprava zastoupení - § 11 odst. 1 písm. a), podání žaloby a podání repliky - § 11

odst. 1 písm. d)] a z částky 900,-Kč za tři s tím související režijní paušály po 300,-Kč podle ust. § 13 odst. 1, odst. 3 vyhl. Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. ve znění po 1.9.2006. Právní zástupce přes výzvu soudu obsaženou v přípisu ze dne 15.6.2012, č.j. 40 A 3/2012-75, nevyčíslil výši nákladů řízení ani nedoložil soudu registraci o plátcovství DPH, proto soud při určení výše nákladů řízení vycházel z obsahu soudního spisu.

Žalobci nebyla přiznána náhrada soudního poplatku za návrh na přiznání odkladného účinku podané žaloby, neboť s tímto návrhem žalobce nebyl úspěšný.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem dne 24. července 2012

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

Renata Rilke